

22. gada-gabjums.

Katša ar pefuhtišchanu
par pašti:

par gadu 1 rub. 60 šap.
" pušgadu 85 "

Katša beš pefuhtišchanas
Kihgā:

par gadu 1 rub. — šap.
" pušgadu 55 "
" 3 mehnešči 30 "

Mahj. w. teel išohtis šef-
deenahm no p. 10 šaktoht.

Mahjas weefis.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpaščneekš un apgahdatajš.

Mahjas weefis isnaht ween reiš pa nedetu.

Katša
par šludināšchanu:
par weenas fleijas smaltu
rakšu (Pest)- rindu, jeb
to weetu, to tašda rinda
eenem, katša 10 šap.

Kedatšija un ešpedižija
Riga,

Ernst Plates bilšču- un
grahmatu- drufatavā pee
Peštera bašnizās.

N^o 16.

Sestdeena 16. April.

1877.

„Waldbibas wehštnešis“ pašneedš šchahdu

Wišangstako manifestu.

No Deewa šchelaštibas

Mehs Aleksander Ohtrais,

Keisars un Patwaldneekš pār wifu Krewiju, Pohlu šehnišch, Pinu semes leelširšis u. t. pr. u. t. pr. u. t. pr. daram šinamu:

Wišeam Mufšu uštizigem pawalštneekem ir šinama ta dšihwa daliba, ko Mehš arweenu nehmušči pee apšpeesto křištigu kaušču liktena Turzija. Winu buhšchanu pahrlaboht, un drohšchibā eegrohšicht, to lihds ar Mums ari wehlejšs wifa Krewu tauta, kas iřazijusehs buht gatawa nešt jaunus upurus, lai křištigo kaušču likteni uř Balkana puřšalas waretu atweeglinahht. Mufšu uštizigo pawalštneeku ařinis un mantiba Mums arweenu bija dahrgas, Mufšu wifa waldbišchana dohd leezibu pār Mufšu pařtahwigu ruhpeřchanohs, Krewija pašargahht meera šwehtibu. Šchi Mufšu ruhpeřchanohs Mums palika eewehrojoht nořcheshojamohs notikumus, kas Herzegowina, Bosnija un Bulgarija notika. Mehš eefahhtumā bijam nodohmajušchi, zaur meerigahm iřlihgschanoahm un zaur weenprahtibu ar tahm Mums apdraudšetahm Ģiropas leelwalštīm panahht pahrlabojumus Muřtruma křištigo kaušču buhšchanā. Mehš diwu gadu laikā ne-efam mitejušchees, pehž tam zenštees, Turzijas waldbibu (portu) uřmudinahht uř reformu peenemšchanu, kuras waretu Bosnijas, Herzegowinas un Bulgarijas křištigohs apřargahht pret tureenās pahrwaldibu řamwalibu. Šcho reformu iřpildišchana bija řenaku peenahhtumu prařijums, ko Turzijas waldbiba (porta) wifař Ģiropas preeřchā bija řwehti apřohlijuse. Mufšu puřliht, no žitu waldbibu řawee-
noteem diplomatijas prařijumeem atbalřiti, naw pa tam wehlejšamo mehrki řařneegušchi. Turzijas waldbiba (porta) palika negrohsama pee řawas řlaidri iřřazitas leegřchanoahs pret jeb kuru eephehřigu apgalwořchano preeřch řawu křištigo pawalštneeku drohšchibas un atraidija Konstantinopeles konferenzes řpreedumus. Wehledamees, wifus til eephehřamus iřlihgschanas lihdsjektus iřmehginaht, lai Turzijas waldbibu (portu) waretu pahrlēezinaht, Mehš žitahm waldbibařm likam preeřchā preeřchlikumu, ihpařču protokolu řařtahdiht, eefch ta tohs řwarigalohs Konstantinopeles konferen-
zes nořazijumus (řtipulazijas) uřaemt un Turku waldbibu uřaizinaht, lai řchim tautřarpigam aktam peebeedrotees, kura Mufšu meerigu prařijumu pehdejahs rohbeřchās bij apřihmetas. Mufšu řeribas naw peepildijuřchahs, Turzijas waldbiba (porta) křiřtigas Ģiropas weenprahtigai wehleřchanoai nepeeřchihra nekahdu pařlauřšchano un nepeebeedrojahs teem proto-
tolā buhdameem nořazijumeem. Tā tad Sawu meera-mihleřtibu lihds heidsamam iřrahdijuřchi, Mehš zaur Turzijas waldbibas (portas) uřpuřšdamohs pretošchanohs atřihštamees Sewi par peeřpeesteem, pee eephehřigakeem lihdsjektum fertees. To pagehr taiřnibas apřinařchano un Mufšu pařču gohdibas řajuřchano. Turzija zaur řawu pretošchanohs Mufšs pee tahs waijadřibas peeřpeeřch, lai pee kara-eerohtřchu waras řeramees. Pilnigi pahrlēezinati, ka Mufšu leeta taiřna, Mehš, pařemigā uštizibā uř ta Wiřangstaka palihdsřtibu un řchelaštibu, pařludinařam wišeam Saweem uštizigem pawalštneekem, ka tas laiks ir nahjis, kas eepreeřch Mufšu wahrdōs bija pařludinahts, kuzi wifa Krewija weenprahtigu atbalři atrada. Mehš iřřazijam to nodohmu, pařtahwigi řrahdaht, kad Mehš to par waijadřigu atřihhtum un Krewijas gohds to prařitu. Deewa řwehtibu preeřch Mufšu duřchigeem kara-pulkeem peeřahtdami, Mehš wineem nu eřam pawehlejuřchi, Turzijas rohbeřchās ee-eet.

Dohhts Riřchinewā tai 12tā Aprilī ta Runga 1877., Mufšu Waldbibas 23. gadā.

Originalis ir no Keisariřtas Majestetes paščas rohtas parařřihhtis:

„Aleksander“.

Muhfu augstais kungs un Keisars to fwarigo wahrdu runajis: Kreewija ir Turzija! Karu peefazijufe.

Scho nopeetno un fwarigo brihdi wifl plaschas Kreewijas pawalstneeki fajuhf diki un fwehti; bet ta apsinaschana un pahrllezinaschanahs wifu firdis pilda, la karfch ir usfahfts fwehtas un taisnas leetas deht un la Kreewijas gohds to pagehr.

Mehs sinam, kad muhfu schelligais Keisars un mihtotais Semestehws fawu sohbeni pazehlis us karu, la tad ar meera lihdslekeem nespehja nolikto mehrki fasnuegt. Bet schis mehrkis naw nolemts gohdkahribas deht, bet brihwibas un taifnibas deht preefch apspeestahm kristigahm tautahm.

Muhfu augstais Keisars, kas miljoneem faweem pawalstneekem brihwibu dahwinajis, un zilweku teefibas peefschibris, wifur taifnibu nodibinajis un ar ukumeem apfargajis; Winsch, kas fawā waldischanahs laikā wifur zilwezibas fwehtohs prafrjumus aistahwejis, fawus pawalstneekus pee brihwibas un taifnibas peewedis: Winsch newareja ilgati pazeest tahs pahrestibas un warmahzibas, kas noschelojameem kristigem Turzija ja-zeefch, un tadeht pee kara-cerohtscheem kehrahhs, apspeestahm tautahm brihwibas un teefibas aistahwedams. Naw karfch usfahfts, fur tauta pret tautu, ziltis pret ziltim karo, zita zitu gribedama uswareht, bet karfch, kas aistahw zilweku fwehtahs teefibas, brihwibu un taifnibu.

Kad reis wehture scho fwehto zilwezibas karu fawās muhschigās lapās eerahstis, tad wina muhfu augstam Keisaram to wahrdu „Atswabinatajs“ gohdam peefschirs, un Deewa fwehtiba Wizu pawadihs schini leelā atswabinaschanahs-karā, kurā Winsch tagad fawu duhschigo armiju fubtijis.

Ustiziga padewiba un ihsta mihlestiba, ko katrs ustizam pawalstneeks fawā firdi pret fawu augsto Semestehwu lohpi un glaba, wifas Kreewijas walstis tautas un ziltis paschubinahs un mudinahs, nedf afinis nedf mantu taupohf, latru upuru nest, lai no muhfu augsta Keisara usfahftais atswabinaschanahs-karfch fawu noliktu mehrki fasnuegtu.

Tri mehš Latweefchi ar nepahrgrohsamu ustizibu un padewibu schini gruhā un nopeetnā kara laikā ispidisim jo fwehtaki fawus pawalstneeku peenahlumus un muhfu dehti un brahki, kas kara-deenastā stahjuschees, ar afinim un dshiwibu karā apleezinahs fawu ustizigu padewibu un ihstu mihlestibu muhfu augstam Semestehwam un Waldneekam. Lihds ar muhfu plaschas tehwijas Kreewijas luhgschanahm faweenosim fawas, lai schelligais Deews wifu var labu isschir un taifnai leetai dohd uswarefchanu!

Karfch ir eefahfts un ar labahm zeribahm, zil tahtu zilweku gudriba to war paredseht, jo zitas walstis tura us Kreewiju labu prahtu, atfhdamas, la Kreewija ir karu usfahfufe taifnas leetas deht. Turzija lihds schim ir weena pate bes laut kahdeem beedreem un palihgeem. Franzija un Bahzija negrib pee kara dalibu nemt. Austrija pate, la redsams, turahs us muhfu pufi un gribetu Bofniju preefch fewis eemantohf. Rumenijsa fapulzina fawus kara-pulkus, lai waretu Turkus aistaweht pee pahreefchanahs par Donawu; Serbija latru brihdi gatawa no jauna eefahft karu ar Turziju, ja Kreewija til wahrdu fajitu un ja Turzijas walstis isphofstama; Montenegro duhschigi jaw karu eefahfufe; ari no tam runa, la Persija peebeedrofees Kreewijai un la Seemelu Amerikas fabeedrotahs brihwwalstis aplinkam mums palihdsibu

fnuegfoht. Wifas gaismotas tautas un walstis nowehl Kreewijai falmes un weifschanohs schini taifnā karā, un tur mantas-kahriba naw nospeedufe zilwezibas fajufchanu, tur wifur preezafees par latru fohli, ko muhfu kareivi atfwabinaschanahs karā buhs us preefchu fwehrufchi. Deews lai schelligi pafarga muhfu kara-fwehku, Deews lai pafarga muhfu augsto Keisaru, lai Winsch, tapat la fawas tautas atfwabinatajs buhdams, ari buhtu tas ihslais atfwabinatajs apspeestahm ziltim Turzija!

Jaunatahs sinas.

No Konstantinopeles tai 11tā Aprili. Kā no tureenas teef sinohs, tad saldati Karses pilsehtā usbrukufchi Kreewijas konsulim. Konsulim wajadseja fawā dshiwolkli apstiprinatees un preti turetees ar schaufchanu. Kā teiz, tad daschi usbruzesi tikufchi eewainoti un noschauti.

No Bukarestes tai 11. Aprili. Daschu walstju konsuli no Jaffi aisdewufchees us Rischewewu, lai waretu Keisaru Mefanderu apfweizinaht.

Telegrafa sinas.

No Peterburgas, tai 13 Aprili wakarā. La awise „Ag. Gen. Russ.“ sino: Keisariskai Majestetei klahf efohf tika Rischewewā kara-pullu preefchā manifestis preefchā lasihts. Pee Deewa kalposchana bislaps fajija fwehtibu. Keisariska Augstiba, wirswadonis, kara-pulkeem paschudinaja, la karoschana tuhlt fahkotees. Schodeen manifestis tika pa wifu Kreewijas walsti basnizās preefchā lasihts. Kara-peefazifchanu, kas nesinadamu gaidifchanu beidsa, ir birsha ar preeku apfweizinajufe un naudas-papihri fahla zenā zeltees.

Mastawas Duma (pilssehtas padohme) ir 1 milionu rubtu un preefch eewainoteem 1000 gultas nospreedufe pa to laiku, kamehr karfch buhschoht.

No Konstantinopiles tai 13. Aprili wakarā. Schē tahs sinas ispaustas, la pee Asijas rohbeschahm pee Karses bijis masš lautinfch. —

No Peterburgas, tai 14tā Aprili preefch pusdeenas. „Waldibas wehtnefis“ pasneeds schahdu telegrafa sinu (depeschu) is Rischewewas no 13ta Aprila: Wakar agri pehz tam, kad manifestis bija preefchā lasihts, Kreewu kara-pulki trijās weelās par rohbeschahm pahri gahjuschi, un prohti pee Ungeni, Beshkanij un pretim Kubejai. Lihds wakaram kara-pulki bija aishgahjuschi pee Jaffi, Leomas un Galazes preefchā un ir eentehmuschi Seretas tiltu pee Barboschas. Rasaki stahw 100 un kahjineeki 70 werstes tahli no Keni.

No Berlīnes, tai 14. Aprili. Turzijas waldisbas leelwalstis usfajinaja, lai palihdsoht pee meera-nolihgschanahs. Schi usfajinaschana palika ne-eewehrota. Drihsunā leelwalstju wehtneeki dohschotees us Konstantinopeli. — Gelfsch Dobrudschas (klajums Bulgarijā) tā sino, laikam buhschoht pirmāis lautinfch. — Turku armija dabujufe to pawehli, lai nefahfoht usbrukt, bet lai fataifotees us preti turefchanohs.

Rahditajs.

Gelfshemes sinas. No Rigas: pahf dselszoku. No Nihtaures schibdu stis. No Behsumufchas: pahf ischuhflahm. No Chrgemes drades: weefibas wakar. No A. . . . s: pahf lihgschanahs deenahm. No Peterburgas: walstskanzlera rasts. No Rischewewas: Keisara wahrdi. Ahrcemes sinas. No Romas: ultramontanu rihfchanahs. No Londones: parlamentes pahfpreeschanahs. No Persijas: tureenas kara-spehls. Widsemes muifschneeku landags. Arabeschu un Islama jelschanahs. Atgahdinaschana. Sina pahf usfauktem Rigā. Kanta dambis. Grahmatu sinas. Beelikumā: Rehgeris. Egenija. Graudi un seedi.

Geschiedenes finas.

No Rigas. Pah Rigas-Tukumas dšelszeta pašneedš „Rig. Ztg.“ ſchahdas finas: Daſchās weetas uhdens-pluhdi dšelszeta dambi tā apſlahdejuſchi, ka ari dšelszeta fleedes (ſchkeenes) iſmaitatas. Bet pee fataiſſchānas teel ſtipri ſtrahdahts, tā ka ſchini nedelā zefſch buhs til tahtu fataiſſihts, ka ar materialu-rateem wareſchoht braukt. Dšelszeta atklahſchana preeſſch braukſchānas buhs nahloſchā (Wai) mehneſi.

— Scho ſwehdeenu tiſs ſchejeenas Latw. beedribas namā iſrahdita „Gertrude,“ originalluga no Marijas Behlſſchen un no „ſinatnibas komiſſijas“ ar pirmo gohda-almu apdahwinata.

No Rihtaures draudſes ir wehl ſchahds eewehrojams netikumš ſawā kuplumā parahdiješ. Rahds ſchibds J. ſaimneekam D. N. — uſnehmees labus ſirguš pret ſlitteem eegahdaht, tagad aiſbehdiſš, diwus ſirguš lihds panemdams. Minetam ſaimneekam deht ſirgeem ſlahde 90 rubt., beſ tam 40 rubt. par bailehm, ſo ziti ſchibdi tam iſſpeeduſchi zaur to, ka eemihtošs ſirguš tam atnehmuſchi. Beſ tam no W. — ſirguš un 10 rubt. ſkaidras naudas. No R. 30. rubt. un wehl no ziteem, kuzi launahš ſawas ſlahdes iſpauſt. Zaur ſo ſchibds J. minetā gabalā tā uſtizehts, man tē japeemin, ka taš wiſeem paſiſhtams un daſcham labu darijis un pat kahdu peedſehruſchu zeta-wihru, kuzſch weenu krohna-lukturi preeſſch baſnižas wediſ un kuzam bijis wehl 140 rubt. naudas klahht, uſnehmiſ ſawā apſargahſchānā un nodewiſ to paſchu beſ pateizibas maſſas, kur peenahlahš. Eſeet uſmanigi!

Sirſohns.

No Behrſumuiſchās. Pah tſchuhſku zihniſchānošs ar putnu rakſta kahds D. Wrangel k. „M. w.“ Nr. 13, pee ka man prahtā nahl atgadijums iſ manahm behrnu deenahm, ſo gribu paſtaſtiht un zaur to neween apleezinaht, ka muhſu maſahm tſchuhſlahm ir ta daba lohkōšs kahpt, bet laſitajus ari uſmaniguš dariht uſ tam, kahda nelaimē daſchlahrt no ſcheem nemihligeem kuſtoneem war zeltees. Bija ſeena laiſs un kahda ſilta deena, kad plahweji pahrnahluſchi ſtahtija, ka weena melna 1½ pehdas gara tſchuhſka bijuſe uſrahpuſešs uſ ſemē eeprauſtas lihſtes, pee ka ſchuhpuliſ ar maſu behrniū ſtahwejis. Rā taš arweenu mehds buht, deht tahdeem notikumeem teel wairak runahšs, tā ari tē ſtahtija gandrihſ netizamas leetas pah tſchuhſlahm, kaš ar maſeem behrineem ſpehlejuſchahš un gulejuſchahš teem klehpi jeb gribejuſchahš teem mutē liht un ari ka weenam tahdam ſchiš elles kuſtons mutē eelihdiſ, ſo behrni mahte pee aſtes ſakehruſi un iſrahwuſi, zaur ſo tomehr behrniſch miriſ u. t. pr. Tai paſchā wafarā man gadijahš tā: Biju kā arween tai laiſkā ganōš. Tē iſdirdu uſ kahda pafalnina, kur retas eglites atradahš, ſtraſda brehlſchānu. Dohmajū, tur buhs ſtraſdeem behrni, kuzus toreis netureja par grehlu, mahjās neſt un apehſt; eš biju preezigš tohš apmekleht. Utradu nu ari perekli kahdas pahri aſiſ angſtumā, ſo ſteidjošs apluhkoht. Straſdu behrni bija leeli, eš jaw taiſijohš tohš ſemē ſweeſt, kad eerangu no ohtraš puſeš ohtri ſemē-ſweedeju, prohti melnu tſchuhſku. Eš ſinams wareni iſbihjošs, ka uhlia kā weejuſiſ pa ſareem ſemē noſchtuku un ſauzu ſawu ſuni, kaš tſchuhſkaš gar auſim prata noſiſt. Sunš atnahza un reedams ſargaja, ka ta ne-iſbehgtu, kamehr eš kahrti dabuiſ to ſemē nogahſu. Breeſmigaiſ kuſtons nebija bijis iſbiješ; par to laitu, kamehr eš kahrti meklejis, taš bija ſtraſdixus weenpa-

kaſ ohtri nonahwejis, pee kam pehdigeewehl ar nahwi zihnijahš. Suna reeſchāna un leelo ſtraſdu brehlſchāna kā ari putniū zihniſchānahš ar nahwi, darija man ſchauhſchaligu eepaidu, ſo redſejiſ zeeti apnehmošs, nekad wairš putniūš ne-aifſtart un uſ tahdu wiſſi nepaliſt iſchuhſkai lihdsigš, ſo ari eſmu darijis. Weidſoht luhdsu wiſus mahjaš tehnuš un mahjaš mahteš, ſaweem behrneem uſ to zeetako aiſleegt, putniūš iſaemt un tā wihu tehweem un mahtehm breeſmigāš behdas un ſirdſahpeš nedariht, kuzi mums par preeku katri pawafaru ar ſawahm dſeeſminahm nahl un teiz ſawu rabiſtaju angſtibā.

Sirſohns.

No Ehrgeemes draudſes. Tā ka daudš reiſ no ziteem apgabaleem teel ſinohts eelſch laika-rakſteem par notureteem weeſibas wakareem, tā ari pee mums tai 28. Merzi ſch. g. leeldeenas ſwehtku ohtā deenā, tiſa noturehts weeſigš wakars, ar dſeedaſchānu un danzoſchānu, eelſch Zaurkahrēn walſtes Stimper gruntineeka J. Garſel k. mahjās. Laiſs bija ſmuks un mihligš, bet kā ſinams, pawafara ſlitteš zefſch gan daudš weeſus atſtahdinaja mahjās palikt. Tomehr weeſu gan ar nebija truhtums. Geſahlahš pulſten 6 wakarā wiſpirmaſ, ar tſchetrbalſigu dſeedaſchānu, kur tiſa nodſeedatas kahdas trihš tautāš-dſeeſmas. Tad dſeetaju preeſſchneekš patš pirmaiſ danzoſchānu uſſahka, un pehz tam wiſi ziti lihdsā pehz patikſchānas. Wehl pa ſtarpahm tiſa dſeedatas kahdas dſeeſmināš, no wezeem laiſeem, un no brihweſtibāš. Tad preeſſchneekš tureja runu, ſalihdſinadams pagahjuſcho ſadſiſhwi ar tagadejo brihweſtibū, un attiſſiſchānu par ſaweem puhtineem ar to maſo pulzimu, zeredams weenreiſ panahſt to gala mehri. — Rihta blahma jaw ſahka auſt, kad wiſi weeſi no ſahles ſahka baru bareem, uſ ſawahm mahjahm ſteigtees. Titai ne-peeſuſchāiſ dſeedataju kohriſ wehl palika ſahlē, un noneſa ſaldi eemiguſcham nama-tehwam un mahtei pateizibas rihta dſeeſmināš, gohdam par atwehleto ruhmeš weetu. Ari eš no ſawas puſeš wehlu un iſſaku „augſtu laimi“ un daudš ſelmeš dſeedataju preeſſchneekam J. Zera k. un tapat wiſeem dſeedatajeem un jauſahm dſeedatajahm. Kai Deewš dohd, ka ſchiš maſaiſ pulzinhſch aug, ſet un ar laitu augtus neſ, tautai un pehznahkameem par labu preeſſchſihmi un zeta rahditaju.

J. Jerrin.

No A. . . . s (Augſchlemē) „Lat. a.“ pašneedi ſchahdu eewehrojāmu rakſtu: Ak kā waram ſchinis laiſkōšs preezatees, kur daudš kaš no wezaš tumſibas un netiklahm eeraſchahm tohp atmeſſi! Bet kā atkal janofkumſt, kad labaki eewedumi pehz iſha laizina atkal paſuhd un wezi tumſibas gabali nahl atpakal. Gribu tē pah weenu leetu runahht, kaš mums dau-dſeem ſirdſahpeš dara, prohteet: muhſu lihgtamahš deenas. Kahdus 10 gadus atpakal pee mums bij kā jaw no laitu laiſeem: Swehtdeen ſalaſtjahš pa krohgeem ſaimneeki un kalpi un tureja lihgtchānu; dſihwoja zauru deenu, zauru nakti, ka tſchihlſteja ween, kamehr neſpehja wairš ne tſchihlſteht. Bet ar jauneem pagasta likumeem mums uſauſa zita gaiſma. Pirmaiſ pag. wezalaiſ J. S. bij iſhti gohda wihre, kaš wiſwiſadus dſihweš gabalus no eerakteem ſlitteem zeeteem eegreeſa jaunōš labōš, un no wiſeem ari tahdu pateizibu eemantoja, ka wihu uſ ohtri trihš gadi zehla un wehl uſ treſcho lahgu gribeja zelt, bet wiſch patš deemſcheht to wairš ne-peenehma. Wiſch ari to leetu deht lihgtamahm deenahm eegrohſija jauſakā zeta; ſwehtdeenas tahdas ſapulzeš tureht

winsch attina par rupju fwehtdeenā gahmīchanu un pahzebla lihgstamo deenu us darba deenu. Tas mums wīseem lohti patīka. Behz wīna cestahja pag. w. amata U. S. Nesīnam, kahdai partijai wīnsch grībeja pa prahtam īskalpoht lihgstamāhs deenas atkal atzeldamā Jātpakal us fwehtdeenahm; to pirmo fapulzi bij nolizis us kahdu malu-krohgu, kur wīna snohts dīhwoja, ziti atkal negrībeja tīl tahtu eet un tureja tad fawā widus-krohgu fawu klubi us fawu rohlu. Par to pag. wezakais faskaitees pawīsam īsnīhzināja noteiktāhs lihgstamāhs deenas; atfauzāhs us tam, ka kaimīnu pagasti par daudī tad fabahšhotees pulkā un fadahrdīnoht lohnes. Tā tad nu tagad dīhwo muhseji tā: No pat seemas-fwehtkeem fahldami, zauru gaweru laiku gandrihs lihds pawafarim dīhwo pašchi kateu fwehtdeenu nomellejuschī pa krohgu un wīfī atfauzāhs us to warenu darīschānu, kas teem tur esohht ja-īdara, prohti lihgschāna. Scho eeriktes eezehleju gan atklaidahm pehz wīna 3 gadeem no wīna amata un eewehlejam U. B., us kuru wīfī sīpras zeribas līkahm, ka wīnsch ar wīfu spēhku muhs wedihs atkal pa gaismas zeleem un esam ari wīnam jaw daschu leelu pateizību parahdā, tā par wīfu to darba īweschānu pee muhfu jauna fshlas nama, bet tai lihgstamāhs deenas leetā newaram un newaram wehl jagaidiht, ka wīnsch fawa amata spēhku us tam dohd, ka muhfu pagasta laudim tīktu wīnu dahgahs fwehtdeenāhs atpakal dohtāhs, netrauzetas zaur lihgstamo deenu krohga dīhweš trohlfni. Bee tagadejahs dīhweš — un tā eet jaw 4 gadi — mums gandrihs zetorta dala fwehtdeenu pasuhd un ne tīl ween pasuhd, bet ar daudī rupjeem grehkeem tohp apraustāhs.

No Peterburgāhs tai 12. Aprīli pulstīn pusdīwpadsmītōs nakti. Schodeen walstskanzleris sīrstis Gortschakows nodewīs Turzijas darīschānu wadītajam (wehstneekam) Peterburgā rāstī, kurā wīnsch tam īskaidro, ka tadeht, ka Kreewijas wīfī puhlini pee Turzijas waldbības welti bijuschī Austrumu meera-buhšchānā eegrohšīht, Keisariška Majestete noschēlodama atshīstohht par wājādīfigu, pee kara eerohtscheem kertees; (Turzijas) wehstneeks teekoht luhgts, lai fawā waldbībai pašīnojoht, ka Kreewija, no schīhs deenas fahloht, cestahjufehs kara-buhšchānā ar Turziju. Kad nu tahdā buhšchānā wīfa politīkas fatīschānāhs un farunāschānāhs beigta (starp Kreewiju un Turziju), tad Turzijas fuhnteezība teek luhgta, lai wīna usdohdoht, zīl wīnai to peederigo zīlweku, lai preefch teem waretu tahs wājādīfigāhs pašes līkt īsrāstīht; turklaht teek peeminehts, ka tee Turzijas pawalstneeki, kas Kreewiju grīboht atstāht, eefsch tam netīschohht kaweti; bet teem, kas grībetu palīkt, teek apfoblīta līkumu apfargāschāna. Schīm rāstīam līhdīfigu rāstī wakar Melīdowā, no Konstantīnopolēhs aīsbraufdamā, aīsfuhthja Turzijas waldbībai.

— Lājāhra (Sayard) drohšcha runa Konstantīnopolē atdarīja Turzijas waldbībai azīs, tā ka wīna tagad par wehlu noschēlo, ka us Parīshes nolīhguma Stāhs punktēs (schī punkte fīlan tā: „Ja kahdai no nolīhguschāhm waldbīahm īseltōhs ar Turzijas waldbību nesaderība, tad wīnai (prohti tagad Turzījai), pīrms pee kara-eerohtscheem kerāhs, wājāga eepreefchu zītu waldbību īlīhgschānu pašīgā nēmt) atbalstīdamāhs naw zītas waldbības peefaukufe pee meerīgās īlīhdīsmāschānāhs. Zītas walstīs ari māf buhtu grībejuschās schāhdu īlīhdīsmāschānu usāemtees, tapehz ka sīrhdes-leeta fēwīschī tīkai aīsnemoht Kreewiju un Turziju. Bet Ēiropās atrauschānāhs

no Turzijas zehlfufehs zaur Turzijas waldbības uspuhšdamōhs pretōschānōhs.

No Rīschīnemas tai 11kā Aprīli. Muhfu augstīs Kunge un Keisars schorīht pulstīn 9 Ēiraspolē, pahr Stō korpusu pahrluhfōschānu noturejīs, teiza: „Man īr schēhl Zūhs kara fuhthīht; tadeht Es tīl īlgi kawēju, zīl tīl bīja eefpehjamā. Bet kad Kreewijas gohdīs aīstīktīs, tad esmu pahrlēzīnāhts, ka mehš wīfī līhdīs pehdejam wītram pratīstīm wīnu apfargāht. Ar Deewu! Es wehlu labāko weīschānōhs! Us redsefchānōhs!“

Ahrfemes sīnās.

No Romās. No tureenas nahl sīnās, kas atkal peerahda, ka ultramontānu zenteeni tīkai walstīm un tantahm par pohstī, jo ultramontāni tīkai zenschāhs pehz fawa labuma, wīni grībetu wīfu pašauli waldbīht un kalpīnāht. Tā nu ari no Romās teek sīnohts, tagad kur Turzija arweenu tuwāfī karām tuwojāhs, ari ultramontānu rīhlofchānāhs paleek deenu no deenas leelaka, lai waretu ne-ustīzību un naidu starp Ēiropās walstīm zelt. Garīdsneeki (pahwestneeki jeb ultramontāni) zere, ar Turzijas leetu fajelt leelas jufschānāhs un tahdā jaukšchānās laikā tad preefch fawēem noluhkeem ko eeguht. Wīfu wairā ultramontāni rīhlojāhs Franzijā. Franzijas republikās waldbība līhdīs schīm pret ultramontānu (pahwestneeku) rīhlofchānahm lohti lehna īsturejufehs un schī lehna īsturefchānāhs īr padarījufe ultramontānūs pahdrohšchūs. Tā par peemehru Neweras bīskaps eedrohšchīnājees tahdu rāstī republikās prezīdentam Mat-Mahonam laīst, kurā wīnsch Mat-Mahonu usāizīna, lai tas tā „basnīzas wezakīs dehts“ fawu peenāhtumu īspīldohht un tā tad pahwestu eezekoht fawā bījuschā laizīgā warā. Garīdsneeki pehz flāidri īstrahdata un kahrtīgi fādohmata preefchlikuma nemāhs tagad Franziju usrīhdīht pret Itāliju un tapat pret Bahziju. Schī rīhlofchānāhs netīkai Franzijā pahdrohšchī fawu galnu pahzehlufe, bet wīna ari strahda Spanijā un wīnās pawedeemī fneedsāhs līhdīs Romai pahwesta pīli, kur ultramontānu zenteenu pereklīs. Spanijā ultramontāni jaw esohht tīl tahtu tīkuschī, ka Spanijas lehnīnsch Alsonso wīneem apfoblījīs palīhdseht pee pahwesta laizīgās waldbības nodībīnāschānās. Bet ar to wīfu wehl nebeidsāhs ultramontānu rīhlofchānāhs, jo wīni ari fahkuschī rīhkotees Austrijā. Us tahdu wīfī ultramontāni zere fārhīdīht Austriju, Spaniju un Franziju pret Itāliju un Bahziju. Schī rīhlofchānāhs naw wīs par neezīgu eerāngama, bet wīna war daudī ko wehl īsdarīht walstīs, kur katotu pawalstneeki. — Pahr ultramontānu rīhlofchānōhs Franzijā runājoht mums ari jāpeemīn, ka wīni fawōs fīpredīkōs, us kanzeles runādami, eejāuz ari politīkas leetas, lai waretu laudīs pee fawēem zenteeneem peedāduht.

No Londones. Anglijās parlāmētē nahza pee pahrspreeschānās schāhda leeta: wāj newājādsetu wīfās norunas, rāstīus un nolīhgumus, kas starp Angliju un Turziju bījuschī, tagad eewehroht, lai waretu nospreest, zīl tahtu Anglija war Turzijas leetā eemāīstees, jo nekahrība un jufschāna Turzijā paleekoht deenu no deenas leelaka un to tatschu newarohht ne-eewehrotu atstāht. Us tam lords Derbī atbīldeja, ka wīnsch nedohmajohht, ka Franzija un Austrija pahgrehšohht, lai Anglija Parīshes nolīhgumus īspīldohht, jo Anglija tatschu esohht daudīkahr Turzijas waldbībai peekohdīnājufe un us tam usmanīgu darījufe, ka wīna (prohti Turzijas waldbība) nekāhdu

palihdribu no Anglijas newarohit gaidiht. Turflaht ari newarohit zereht, ka tagad Anglija zaur fawstarpigu islihgšchanu spēhtu meeru nodibinahrt, jo lašš wairs no Turzijas ne-efohit nowehšchams. Us tam wiašš wehl newarohit šchim brihšcham flaidru atbildi doht, waj Anglija pee gaidama kara nemšchoht dalibu waj ne; bet til dauds wiašš gan warohit faziht, ka Anglija fawas walšis labumus wajadšigā brihdi smaschoht apšargahrt, ja tee tiktū aistarti. Zaur šcho isškaidrošchanu augšcham mineta špreešchana nenahja pee tahlatas pahšpreešchanas, bet tika flehgtā.

Ro Persijas. Ši Dillies „Gološ“ dabujis sinas pahš Persiju, ka ta fataižotees us karu. Kā sinams, tad Persijas armija ir fastahdita is trihs šškirahm, un ššihš ššširas ir ššahdas: lahrtigi kara-pulki, ahrlahrtigi kara-pulki un tā nosauttee militiši — wiš kopā lahdi 150,000 wihru. Meera laškōs šahw deenastā 30,000 saldatu. Tagad wehl 30,000 deenastā usnemi un bes tam wehl 15,000 jahtneeku teel isrihkoti. 45,000 saldatu tiššchoht nostahditi us Persijas rohbeschahm. Pahš Persijas kara-pulku kreetnibu un labumu runajoht japeemin, ka tee wehl deesgan nepilnigi. Pehž kreewu wiršneeku špreeduma Persijas kara-pulki efoht dauds nepilnigaki par Turku kara-pulkeem. Tapehž Persija, ja wina kreewijai nahltu palihgā, dauds ko newarehs palihdseht, bet tas labums gan no tam atlehtohs, ka Turzijai buhtu fawi kara-pulki ari pret Persiju jafuhta un tā tad winas spēhli dalitohs.

Widsemes muischneeku landaqs jeb faeima 1877.

IV.

Daschi zilweki tautas kulturās- jeb attihštischonahs šahwofli noleek pehž seepju daudsumu jeb masumu, ko tauta islehtre. Ziti atkal pehž zelu labumu jeb šlittumu, pa kureem lautini brauz un fawas prezes wed.

Kad fawu Widsemiti ar šcho mehru mehrojām, tad gan newaram wis leelitees. Tas wehl naw ilgi atpakat, kamehr Widsemē fakufchi labakus zetis eetaišt. Kad sehns biju, tad Latweešchi to wahrdū „ššoseja“ wehl nepasina, tadeht ka no ššosejas wehl nebija ne jausmas. Toreiš us Nigu brault teescham bij gruhš gabals. Pehdejas stanzijas preešš Nigas bija til smiltainas, ka brauzeji nereti deht muhšchigahm smiltim newareja us preešschu kultees. Šhpaschi nabagu semneeku sirgeem, kureem tal smagi wesumi jawell, toreis gruhšs flogs bij janef. Kad leelo ššoseju no Nigas us Bliškawu buhweja, tad jaw fen biju par mahžitaju.

Tad nu lihds pirmas ššosejas buhwešchanas Widsemneekem pa prasieem zeleem ween bij jabrauz un fawas prezes jawed.

Sinams, ka ššoseja mums ir par leelu šwehtibu. Nu tal senturis fawus linus bes mohtahm us Nigu war dabuht.

Bet ar ššoseju ween mums tal newar peetikt. Mums wajaga tahdu zelu, pa kureem fawu labibu par lehtu makfu waram wes us Nigas firgu. Mums wajaga dselsš-zeta

Ro tas mums lihds, ka fawu semi pahrlabojam un no tahš dauds wairat labibas dabujam ne ka muhšu tehwi, ja labibas wešchana us Nigu til dauds makfa, ka mums par pašču labibu pelnas masuminsch ween atleek? Tadeht bes dselsš-zeta newaram un newaram peetikt.

Bet ja ari, ka jazere, drihs dselsš-zeta dabujam, kas zaur Widsemes širdi un widu eet, jo dselsš-zelšch us Kofnesi tal

ween masam Widsemes apgabalam par labu nahš, — tad muhšu wehlejums deht zeleem tomehr wehl nebuhs peepildihš.

Un proti ššis muhšu wehlejums ir itin pasemigs. Mehš wehlejamees, ka tee zeli, pa kureem semneeki wiswairat brauz, ko tadeht par semneeku zeleem fauz un kas faweeno zeematus ar zeemateem un zeematus ar draudses un basnijaszeleem, — mehš wehlejamees, ka ššee semneeku zeli fasneegtu to pašču šahwofli, kuru Latweešchu tauta jaw fasneegufi ššolasbuhšchanas un gruntneezibas pehž.

Manim nepawisam tahdas aplamas domas neschaujahs prahtā, ka Latweešchu tauta jaw augstu kulturās šahwofli buhtu fasneegufi. Turpreti: lihds šchim tee eefahkumi ween rodahs.

Bet sinams gan kreetni un nesmahdejami eefahkumi. Šhpaschi ššolas buhšchanas pehž. Laikam tal nemeloju, kad fakū, ka wiš Widsemē neweena semneeku behrna nebuhs, kas 14 gadus buhtu wezs palizis un kas rastiht un rehšinahrt nebuhtu mahzijees.

Es ar fawu draudš, kas manim gauschi mihta bij un ir, negribu leelitees. Bet ka it wiš behni Gaujenes draudš rakstiht un rehšinahrt mahzahs, to tal ar wišu taišnibu waru faziht. Un tal mehš Gaujeneeschi ar daschahm žitahm jo gaischalahm draudšehm negribam lihdsinatees.

Uci gruntneezibas eefahkumi deesgan wehrā nemami. Šo gandrihs 40 procenti no wiseem Widsemes faimneekem ir gruntineeki. Kant jel es jo drihs ari no teem atlikufšcham no prozenteem to pašču waretu faziht!

Manim nu leefahs, ka semneeku zeli tā fakot us masaku palahpenu šahw ka Widsemes ššolas buhšchana un gruntneeziba.

Gangrihs wišu fawu muhšchu pa semehm esmu pawaditjis un semneeku zetis labi pašistu. Wini teescham ir breešmigi šlitti, tā ka ar smalkakeem wahgeem, tur nemas newar brault un tā ka ari pašchi tee tā fauzami semneeku wahgi ilgi newar pastahweht un ka arween jabihštahš ka luhšis.

Til lab' dsihwes ispušššchanas pehž ka ari wajadšibas pehž semneeku zelu gruntiga pahrlabofchana gauschi wehlejama. Likumam buhtu janahš laulā, kas peepreešch, semneeku zetis labā buhšchana ustureht. Draudšchu preešschneekem semneeku zeli tāpat buhtu japahrluhšo un jarewideere ka ziti zeli un semneeku zeli ne šlittat un ne masat buhtu jakopj ka ziti zeli.

Muhšu gruntineeki buhwe flaištus ehrbehrigus, apgahda fewim ššaisus dahrsus un isglihto fawas istabas, par ko katrs tautas draugs, wezo nabadšigu lauschu dsihwes buhšchana eewehrojot, no širds preezafees un Deewam pateiks.

Bet ka gan ar tahdu glihtumu fa-eet kopā wezas modes zeli, pa kureem brauzejeem drihs nelaiime war usbrukt?

Un ja gruntineekam ir smušk ehrbehrigis, dahrs u. t. projam — kam tad winam fewim nebuhs apgahdaht labakus, mihtstakus wahgus? Bet ka gan wiašš to lai dara, kamehr semneeku zeli wehl ir tahdi, ka smalkakeem wahgeem bes ššehlastibas ja-eet bojā?

Un waj tad ta ihsti fakot nau wajadšiba, ka semneeku zeli teel pahrlaboti? Waj tad semneekam nau leels gruhšums, kad winam pa tahdu šlittu zelu no zeemata janahš laulā, ihpaschi wesmineekam?

Tadeht neween jazere us dselsš-zetu, bet ari us semneeku zelu pahrlabofchānu.

Tahda pahrlabofchana newar wis isjeltees no lahdeem zeematneekem jeb no lahda pagasja jeb muischas. Pahrlabo-

ſhanai waijaga wiſpahrigai buht. Bet wiſpahriga ee-
taiſſichana nekad uwar buht beſ iſrihkoſchanaſ un beſ iſrih-
kotaja. Taſ nebuhtu pehz taiſnibas, kad no paſcheem ſem-
neekem ween gaiditu un pagehretu, ka lai ſawus zelus ta
ſakot uſ ſawu paſchu roku kopj ſun pahrlabo. Semneeku
zetu kopſchanaſ liſumam janahſ lauka, ka jau ſenaf titu minejis.

Tapehz gauſchi preezajameeſ, ka Wiſſemeſ muſſchneeku ſa-
eimai tahds pagehrejums ir preeſſchâ zeltâ tizis:

„ka lai toſ zelus, kaſ no zeemateem uſ baſnizas zetu
„weh, ſtahda ſem zetaliſkuma un ka lai iſgahda noli-
„kumu, pehz kura katrom zeematam ar ahrpaſauli wai-
„jaga ſaweentam buht.“

ſa-eimas ſpreedums:

„pee ſchahs newis tiſ weegli iſdaramas leetas apſpre-
„ſchanaſ komiſſiju ezejt, kurai jaleeſ preeſſchâ muſſch-
„neezibas ſawentam taſ, ko komiſſijaſ lojektu buhſ
„iſgudrojſchi.“

Tad nu tuhliſt uſ weetas ſemneeku zetu pahrlaboſchana nau
gaidama. Papreeſſch ja-eezet komiſſija, — tad komiſſijai ja-
ſtrahda ſawus darbs, — tad komiſſijaſ iſgudrojums jaleeſ
preeſſchâ muſſchneezibas ſawentam — tad wehl beidſoht ja-
gaida uſ augſtas waldbiaſ apſtiprinaſchana.

Kai Deeweſ dod, ka ſchi ſemturreem tiſ waijadſiga leeta jo
drihſ titu iſdarita! —

Arabeſſchi un Islama zelſchanaſ.

Arabija ir tahdas 50,000 kwadrat-juhdses leela puſſala,
deenwidus Aſſijaſ wafara puſe gulloſcha. Wafara puſe wina
par rohbeſchu Sarlana juhra, deenwiduſ — Indijaſ juhra,
rihroſ — Perſijaſ juhraſ lihtums un ſeemelôſ — tuſſneſchi;
ſeemeta wafarduſ wina zaur Suezes ſchaurumu ſahw ſaka: a ar
Aſrika. Cedatama wina buhtu augligâſ juhrmalâſ un ar da-
dſcheem un ſahligahm ſahlehm zit nezit pahraugſchôſ ſmilſchu
tuſſneſchôſ, ſemeſ widuſ. Wina ir kohti kalnaina, (iſ bibbeles
eewehrojami Sinat un Horeb kalni ſeemelu tuſſneſchôſ), beſ
leelafahm upehm, jo weenigi ſeemelôſ Arabijaſ data ſneedſahſ
lihdſ Gifrates upei. Gaſſs wina daſchadſ: Ir apgabali, kur
weſelu puſgadu no weetas liht, ir ari tahdi, kur daudſ gadus
titai ar raſu japhrteef, leeſ auſtums kalndſ, neſcheſligſ lar-
ſtums eelejâſ un lihdſenumôſ, mitri wehji mainahſ ar wiſu
ſakalkedamo ſamumu. Tapat ari ſeme ir wiſu wiſada, tē peh-
digee poſta-ſlajumi, tur tee augligatee lauti. Gar juhru, it
ihpaſchi deenwidus wafarduſ (ta ſaulia laimigaja Arabija), iſdoh-
dahſ wiſadi ſiltu ſemu augti itin bagatigi. No tureenâſ naht
wihrakſ un kaſſija, tur ir wiſgu, datetu, zutura-needru un kweeſchu
ſeme. Arabijaſ widu, pa tuſſneſchi, kur reſi ap tahdu amotu ar
ſahli un palmu koſkeem apaugſchâſ weetas (oaeſ) atrohnamaſ,
war titai peetizigaiſ kameeliſ pahrtiſt, kaſ ilgu laiku badu un
ſlahpeſ ſpehji paneſi. Kameeliſ, no kura wiſſ, gata, peenſ, ſpal-
waſ un pat ſuhdi, zilweta waijadſbahm derigſ un ſlawetaiſ
Arabeſſchu ſirgſ ir pa ſawo tuſſneſchi aptahrt ſlajodamu ganu
zilſchu (Beduinu) bagatiba.

Arabija mita no ſen laikeem un peemiht wehl tagad Arabeſſchi, lihdſ
ar Suhdeem un daſchahm zitahm Aſſijaſ tautahm pee ſema zilſ
peedertiga tauta. Gar juhrmalahm dſchwodameem Arabeſſcheem
bij paſtahwigi peemitelti; wini lohpa ſemi un bij it ihpaſchi
leeli tirgotaji. Wa juhru wini, tapat ka ſenikeeſchi, braukaja
aplahrt prezeſ eepirſdami un tahſ tad lihdſ ar ſawâſ ſemeſ ra-
ſchajumeem pa ſarawanu zetu laimineem (it ihpaſchi ſenikeeſcheem)
peefuhſidami. Zaur to wini nahza pee turibah un ſaſneedſa
preeſſch ſawa laika deegau augſtu atihſtibah ſahwolkli. No wini
daudſ torelſejahm pilſſehtaſm peeminama Saba, kuraſ ſehni-
neene gudro Salamanu uſmelleja, to ar ſawahm miſſlahm pah-

baudiht. Sabas walſſs ari ilgu laiku (lihdſ 1. gaduſmitenam pr.
Kr. dſ.) bij ta ſiyraka wiſa Arabija un winaſ waldbneeze. Beſ
tam japeemin Meſſa, kura no ſen laikeem Arabeſſchu ſwehtums,
melnſ akminiſ eekſch ihpaſcha nama (Kaaba) uſglabajaſ. Bedu-
ini, beſ ſawu ganekku apkoſpſchanaſ, peepalihſeja pee ſarawanu
andeles un bij beſ tam iſweizigi laupitaji.

Pehz Sabas walſſs iſnihtſchanaſ nahza Arabeſſcheem gruhti
laiki: wiſadas ſweſchâſ tautâſ, it ihpaſchi Suhdi, ſahſa winu
ſeme eeweeſteekſ un nemeeru zelt. Ari kriſtiti ſiyrri pa Arabiju
iſplatiſjahſ. 5. gaduſmitena beigâſ pehz Kr. dſ. tika Suhdi Hi-
mijaritu walſſi, ſemene (deenw. Arabija) pee waldbſchanaſ un
ſahſa kriſtituſ wajaht, zaur ko kriſtiti iſ Abeknijaſ nahza palihgâ
un 530. gada Himijaritu walſſi uſwareja. Abekneſſchi tika
576. g. pehz Kr. dſ. atkal no Perſeeſcheem pahwareti un ta tad
ap Muhameda laiku Arabija leela ſajutſchana bij; wiſadas tizi-
baſ, weena pret ohtru ſarodamaſ, wiſadas tautâſ weena ohtru
kalpinadamaſ. Zaur to Muhamedam zekſch bij ſagatawohtſ,
jo ja wiſſſch pazehlahſ un puhlejahſ weena tiziba ſaweenoht un
ſpehla un gohda zelt wiſu Arabeſſchu tautu, tad drohſchi wareja
zereht, ka palihguſ atradiſ.

Arabeſſchu ſenata tiziba ir tapat ka pee Babiloneſcheem un
daudſ zitahm Aſſijaſ tautahm ſwaigſchmu peeluſhgſchana bijuſe.
Bet ar laiku wina zaur paſchu atihſchanaſ peenemſchanoſ un
zaur mahziſchanoſ no Suhdeem, Kaldeeeſcheem un pehzal ari
no kriſtiteem wina par weena weeniga Deewa tizibu bij pah-
wehrtuſeſſ. Saw preeſſch Muhameda tika Meſſâ peeluſhgſt weenſ
weenigſ Allah, kam ne deewa nami ne bildeſ uſzeltaſ nebij.
Tapat ari ir peerahdiſchanaſ, ka Sabeſſchi, kaſ Ahranâ eekſch
Meſopotamijaſ dſchwowa un ari Kaabu ta ſwehtumu zeenija,
titai weenigam Deewam tizeja, luhgſchanaſ un gaweſchanaſ
tureja un nabageem dahwanaſ dewa. Wineem bij trihſ reiſ
deenâ luhgſchanaſ jatur ar lohziſchanoſ un ſeme meſchanoſ;
wina tihribah un baribah liſumi bijuſchi tahdi paſchi, ka tee,
ko Muhamedſ toranâ uſrakſtijiſ. Kad wehl eewehrojam, ka
wineem gawemu mehneſſiſ bij ar ſwehtkeem beigâſ — tad mums
jaſaka, ka Muhamedſ Iſlamu (ta ſauz to no Muhameda dibinatu tizi-
bu) uſzeloht, maſ jaunus akminiſ peeliſiſ. Jo Sabeſſchu mahziba
ari tuwâ Arabija bij daudſ peefriteju un Muhamedſ patſ tika
Meſſâ par Sabeeti noſauktſ. Tomehr lai nedohmajam, ka ſchi
weendeewibah mahziba bij atihſtita un kaudim pilnigi iſſtai-
drota un no teem wiſur peenemta, bet turpreti eekſch Arabeſſ-
ſchu tizibaſ bij maſ weentibaſ, jo daſchâ widu wina bij ar
kriſtiti, daſchâ ar Juhdu tizibu, daſchâ ar paganifkeem peelahr-
ſiſtkeem ſajautta. Tapat ari elta deewa turetaju netruſta. Ta
p. p. Sabeſſchi paſchi ſawu weenigu Deewu tureja par wiſai
augſtu un par leelu preeſſch tam, ka zilwekſ ar ſawahm luhg-
ſchanaſm winaſm kaiſni waretu pee-eret un ka wiſſſch patſ ar
paſauleſ ſhtaku wadiſchanaſ un walbiſchanaſ nodardotohſ; to
wiſſſch bij ſaweem kalpeem atdewiſ, kaſ ſtary winu un zilwekeem
bij par widutajeem. Schee tad nu dauſſahrt pee nepraſſcheem
atrada waiak zeeniſchanaſ neſa patſ Deeweſ unno teem ari bildeſ un
tehli tika tureti un weeluſgti. No ſchahdeem Deewa palihgeem
un widutajeem Muhamedſ Arabeſſchu tizibu tihri iſtihrija.

Pahr ſeno Arabeſſchu, it ihpaſchi Beduinu, gara dahwanahm,
eeraſchahm un tikumeem jaſata, ka wini wehl ſchodeen gandrihſ
tahdi paſchi, ka preeſſch Islama zelſchanaſ bij. Arabeetim
kohti bedſiga dâba: wiſſſch nepaſiſt neſahdu rohbeſchu ne miſle-
ſtibâ ne eenaidâ. Arabeetiſ ir drohſſchſ, uſtizigſ, iſpilda dohtaſ
apſohliſchanaſ, ir paſemigſ un padewigſ ſaweem zilſ- un ſa-
miſtijaſ-wiſſſſcheem (Emireem un Scheikeem) un kohti palih-
dſigſ pee wina wajunta meſſedamam ſweſſchneekam. Turpreti
wineem bij un ir daudſ breeſnigu netikummu, ka neſcheſtiba un
aſnſſahriba, laupifchanaſ ſahriba un neſatiziba zilſchu ſtaryâ
un pahr wiſeem ziteem wehl lihdſ ſcheem laikeem ne-iſdelbeta
aſnſ atreeſchana, pehz kuraſ radeem radineſa nahme lihdſ aſ-
nim ja-atreeb un kaſ zaur daudſ pa-audſehm wilkdameeſ beſ-
galigſ nemeeruſ un neſahrtibaſ ir zehluſe. Preeſſch Muhameda
bij lihdſ ar dauſſeewibu ari dauſſihriba atkauta. Arabeetim ir
un bij kohti dſiſhwa un bedſiga fantaſija (eewohmaſchanaſ ſpehliſ),
kaſ daſchadaſ jautâſ un brihnumu pilnaſ dſejaſ un teiſkaſ pa-

lihdseja fazereht, kam waj nu waronu darbi jeb ari brangums un irabščanums par preeščmetu.

Laħds bij tas laufs, uš kura Muhameds darbojohs. Dāmis Muhameds bij ap 570. gadu peħz Ķr. dš. no Koreiščitu ziltis, kura jaw preešč laba laifa Raabas fargafčanu un lohpsčanu bij sawās rohlās dabujuse. Jaunības gaddš wiašč dšihwoja par firgotaju un zetoja ar sawāhu prežehm neween pa wisu Arabiju apfahret, bet ari pat pa Sibriju un Persiju. Tur wiašč pilnigi dabuja ar sweščahm tizibahm eepaštitees. Peħz tam wiašč apprezeja laħdu bagatu atraitni un saħta nu peħz sawās patiščanās dšihwoht. Wiašč laħdu laitu peemita ahrpuf Meħlas laħdā nejaukā alā, tur uš sawu praweefču darbu sagatawodamees. Laħdus 40 gabus wezs wiašč pahrnahja Meħlā un saħta mahziht, ka wiašč efoht weeniga Deewa weenigi suhtihš praweets un luhloja pee saweem radeem un semas laħrtas laudim peekritejus atrašt. Lat gan Muhameds pamafam sawu mahzibu (Islamu) fastahdija, tai gabalu peħz gabala peelidams, tomehr apraudifšim wiašu tagad uš reises.

Islama pamats un ari tai mahziba, ar kuru Muhameds eefahka, ir šchi: Ir weens muħšigis Deews pafaules raditajs un ušturetajs un Muhameds ir wina praweets. Wina zitas mahzibas ir, ka jaw agraf peeminehts, waj nu jaw Arabeešču sentehweem pashstamas bijuščas, jeb ari ir zaur Muhamedu no zitahm tizibahm, it ihpafchi no Subdu un kristigas tizibas, paleenetas. Tā p. p. no Subdeem ir peemeta apgraiščana, no kristigas tizibas mahziba par meefas augščamzefčanohs. Muhameds atfihšt pat Moħsu un Kristu par Deewa suhtiteem praweefčhem un usteiz, ka wiašč šcho wihru mahzibu tifat lihdš augštakat pilnibai attihstijis un iswedis. Ari engeleem wiašč mahja tizeht un stahsta, ka zaur engelē Gabrielt Deems ar wiašu farunazees. Par swehto afmini Raabas muħri Muhameds ižehlis to teitu, ka Aħdams ar engefu palihgu fenato Raabu užehlis un tad šchi pluhdšs fagruwufi, tad Deews Aħbraāmam pawehlejis to no jauna uštaišt un preešč tam no suhtijis mineto afmini is debefim. No fenatahs Arabeešču tizibas patureti un pawairoti ir luhgščanas, tihribas, gawefčanās un nabageem dahwanu doħščanas litumi un pawehle, ka tatraam Moslimam (Muhameda mahzibas peekritejam) weenreis uš Meħtu jazeto, tur pee swehtahs Raabas Deewu peeluhgt. Zuhru gatas ne-efščanu, tas fen jaw bij par eewafču, Muhameds ari ušnehma fawds litumds un aifleebsa tapat ari wihnu dšert. Turpreti fenaf pahwofču daudfseewibu wiašč tiftahf aprofheščoja, ka iftatram tizigam tifat iščetras ihtas seewas tureht attahwa, leeku seewu finams zit patihlahs. Sauna bij Muhameda mahziba pahr žilweta dšihwes un gala nepahrgroħsamu eepreešč nolitščanu (fatalisms) pahr septinās nodatās eedalitu un ar wifseem pafaules jautumeem ispuščlotu paradihfi un apfohlifšana, ka preešč Islama isplahitščanas laujā trisdams Moslims pafčās septitās debefis nonahšs, tur bes ziteem jautumeem tahš stahstahš meitas winam laitu pafaweħs un to aptohps. Bes tam wehl no Muhameda fastahditi ir Koranā areohnamee laizigee litumi, tas wehl šchodeen fpeħtā.

(Turpmat wehl).

Atgahdinofšana.

Zohs zeen. Mahjas weefa pastelletajus un nehmejus, tas wehl sawus eķemplarus naw aismafajufchi, it laipni ušluħdšu, lai peenahfamo mafšu par saweem eķemplareem driħsumā eemafatu, un zeru, ka laħrs ar aismafafčanu pafstegsees, apdoħmadams, ka es neween par awišču drukafčanu un papihri naudu isdeswis, bet wehl 60 lapeilas pafles-naudas par laħru eķemplari eepreešču eķmu eemafajis.

Ernst Plates,

Mahjas weefa apgahdatajūs un redaktors.

Sina pahr ušfaukteem Rīgā.

Deħtaba basnizā: andeles lomijē Richard Leopold Sachmann ar Johannu Wilhelmini Mariju Strauß. Andeles lomijē Aleksanders Melchior Straube ar Eħellu Emiliju Jenurič.

Peħtera un Doħmes basnizā: kaufmanis Karl Georg Hartmann ar Almu Augustu Bolsjenu. Kalejs Jakob Kraule ar Jufiani Emiliju Swerts.

Gertrudes basnizā: ftrohderu sellis Meħfander Wih. Ernst Meifch ar Mariju Annu Lesle. Wakinees Dundagā Karl Ernstberg ar Meħst Ganzmann.

Jesus-basnizā: Mikelis Dahzis ar Trihni Beħstiu. Afstehgu kalejs Anfs Legding ar Šharlotti Dahlberg. Strahdnees Ifaafs Kwefts ar Annu Šliht. Fabriku strahdnees Jakobs Pampe ar Lawišt Weteng.

Fahru basnizā: salbats aifstamees Jakobs Benzle ar Madi Kilewiģ. Strahdnees Juris Lorenz ar Annu Blau.

Mahrtinu basnizā: fuginees Chriofis August Šröder ar Eħifi Dtiliju Rosentahl. Strahdnees Mahrtinšč Aulfušč ar Karolini Bentau. Sulainis Jofefs Kallejs, nofauhts Schmid, ar Annu Katarihni Eħstein.

Kanka dambis.

Šchi gada leele uħdens-pluhdi pawifam bija famaitajufchi Kanka dambi lihdš ar tiltu, tā ka no Aħgelstaina uš Felgawas Aħr-Rigu newareja nedš laħjahm nedš braufščus aiftift. Weħlaf nolika pahr islawito tiltu laipas, tā ka wareja pahreet, bet laudim tomehr bija grehta eefšana, jo wineem bija pa ifstaltteem afmineem jahhpata.

Kam bija no Aħgelstaina, no Iģuzeema u. t. pr. uš Felgawas Aħr-Rigu jabrauz, teem wajjadseja leelu litumu mest un bija ar rinki jabrauz.

Šcho nebuščanu redjedams un finadams, ka dambis driħsumā naw fatalfams, Wilhelm Kanka lunge nehmahš par tam ruhpetees. Wiašč wajjadfīgā weetā isgahdaja to atkaufšanu, ka zefč blakus ispoħstam dambim teel eetaifhts un ušnehmahš pats pahri deenu laika kohka-zeku eetaifht. Zefč ir gataws un nu laudis war tapat tā fenaf talfni no Aħgelstaina uš Felgawas Aħr-Rigu brauft.

Ka minetais zefč tift aħtri tizis gataws wifseem tureenas laudim par atweeglinafšanu, par to ihpafča pateiziba ja-iffafa zeen. kafa kolejuma lungeem ka ari W. Kanka lungeam.

Grahmatu fima.

Mupat tifa gatawa manā driķu-namā fchahda jauna grahmata: **Kreewu feifars Peħteris Leclais** un wina dšihwe un darbi no Friedrich Melon. Mafsa 25 lap.

Ernst Plates.

Naudas papihru-zena.

Rīgā, tai 15. April 1877.

	Papihri	prafija	mafaja
5 procentes	inftriprijas 5. ferijas no 1854	—	rubl. 176 rub.
5 "	preħmija biķetes 1. emiřijas	171 1/2	" 171 1/2 "
5 "	" 2. " 2 "	176 1/2	" " "
5 "	Rigas namu fiħlu-grahmatas	—	" " "
5 1/2 "	hipoteku fiħlu-grahmatas	—	" " "
5 "	Widfemes fiħlu-grahmatas (ne-uffaf.)	99	" 98 1/2 "

Cepirfšanas zenu-rahditajs.

Rīgā, tai 15. April 1877.

20 garnijas rudsi mafsa — r. — l., kweefchi — r. — l., meefchi — r. — l., auřas 1 r. 40 l., griķu putraini 4 r 50 l., auřu putraini 4 r. 50., meefču putraini 2 r. 70 fap., firi — r. — l., karupeki — r. 90 l. 2 1/2 publi rupft rubju-milti mafsa 2 r. 40 l. un — r. — l., kweefču-milti 5 r. 50 l. 1 puds fweefja mafsa 12 r. libd, 13 r. — l., feens — r. 70 l., falmi — 60 l. 1 afs (7 peħbas augļa un plata) beħra-mafsa mafsa — r. — l., beħru- un alfšnu-mafsa — r. — l., alfšnu-mafsa — r. — l. — preešču-mafsa — r. — l., egļu-mafsa — r. — l.

Atbildes.

W. J. — Šeħl, ka Subfu brangu pahrfredumu par weħtu dabujam, ja 15tā M. w. numurā R. B. walodas grahmatinu pafchi jaw pahrfredam.

D. B. R. — Jufšu suhtijumu fawefmam. Pafbees. Turpmat ifteetafim. S. St. — St. Jufšu suhtijumu ifteetafim. Redatija.

Aħtibedams redatfehšs Ernst Plates.

Sludināšanas.

Zeribas beedriba.

Nomira tai 10. April 3. Dsholia Nr. 10/48.
Preekšņeeziba.

Kabeem un draugeem zaur šoh issafu
f i r ņ i g a s a r d e e w a s !
jo esmu tai 9. April šoh. g. no Rīgas aizgājis.
Peter Sonnenberg, biterneeks.

No Siguldas pagasta valdības tās Rīgā dshwo-
dameem walfs lohželkeem jaunas pases pret aif-
maksafanahm, Rīgā Lušig mahjweeta tai 29.
un 30. April šoh. g. isdohtas.
Siguldā, tai 4. April 1877.

Pagasta wezafais: **K. Matting.** 1

Skultes

Rīgā dshwodameem pagasta lohželkeem 30. April
un 2. Mai šoh. g. tils Lustig weesniza pret nodoh-
shanu samafsu gada pases isdohtas. 2

Kuhstufch walfste, Walmeeas kreife, Limbaschu
Katrines kasn. dr. wajaga

fkohlotaja un fkrhwera.

Kas šohoh abus amatus gribetu peenemi, teel
uafajinat ar sawahm leezibahm lishoh 23. April
šoh. g. pee fshahs pagasta waldbibas perefktees.

Kuhstufch pag. wald., tai 21. Merz 1877.
Pagasta wezafais: **J. Sahlmann.** 1

Waizinajums.

Preeksh Kohlmuischas walfs (Walmeeas kreife)
teel mellehts fkrhwera, kas labas arefates war
ufrabbit. Zapeetezahs personigi mifawehlati libh
21. April šoh. g. pee Kohlmuischas walfs waldbi-
shanas. 1

Ustizama istabas-meita war weetu
dabuh weesniza pee „Goldener Adler“
Peterburgas Ahr-Rigā leela Mefkander-
relā Nr. 28.

Kahda fehshcha war Meiermuischa pee
Zeshim tuhliit jeb no
23. April deenafsu dabuh.

Kahds ustizams zilwets, kas ari
drufku dahrsneetu un zimmermana dar-
bu faprot, teel mellehts. Klahatlas
finas Gesh-Rigā leela Smilshu-relā Nr. 40.

Kahds neprezeies dahrsneeks
ar labahm leezibas-fshmehm war tuhliit weetu dabuh
labā muischa Rīgas turumā. Klahatlas finas
Ernst Plates k. driku-namā.

Whtrupe.

Rel-Salwes mefshunga muischa (Kurfeme, nefafku
no Jaun-Deigawas) tils 2. un 4. Mai šoh. g.
gohms, buti un teli labalahs fwefshas-femes flatas,
fregi, rati, lamanas, dranzamas fshiras, wifadas
femfahpibas-un faimneezibas-leetas, mehbeles un wehl
bafshas jitas leetas pret tuhliit fklaidru nandu wai-
rafshlitchanā pahroshri.

Rīgas hipoteku beedr.

Deem pee Rīgas hipoteku-beedribas peestahjufcheem
immobiltiju ihpafshņeekeem teel zaur šoh aigahdi-
nahis, ka

pufgada intrefes

par to no wineem aifnemto nandu ir tai laika no
15. lihoh 30. April šoh. g. ja-eeemafsa un, ka pehz
fcha jermina beigshanas bubs pehz beedribas litumu
\$ 66 weena projente par mehnesi par to ne-aifmat-
fato sumu fshaptes jomafsa. **Direzija** 1

Mahja

ar 7 puftrawetas leetu grunni ir sawadu eemeftu
beht ar 3-400 rbl. eemafsu pahrohdama. Klahatlas
finas Ahgelestaina Kalnazeema-relā Nr. 16 pee
C. Kauf.

No jensures atwehshis. Rīgā, 15. April 1877.

Drehts un dabujams pee bishu- un grahmatu-driktaja Ernst Plates, Rīgā, pee Peshera basnizas.

Par laipnu eewehroshanu.

Zaur šoh laipni fshoju, ka es bes W. Kewefahl tunga, Peterburgas Ahr-Rigā, leela Kaleju-
relā Nr. 10, las, tapat la liboh fshim, ari uf preekshu apfshelshanas preeksh ruhtu-filla (Tafelglas)
if mana fshilu-fabrika „Karlshtite“ preti nems, tagad ari glahsneetu-meisteram **Aug. Kehler,** las dshwo
Peterburgas Ahr-Rigā leela Smilshu-relā Nr. 19, esmu ruhtu-fshilu pahrohdshanu nobewis un pee peh-
beja buhs, tihlihts ka fuzneeziba buhs atwehita, fshilis if mana fabrika bagatā fshajumā dabujams.

C. G. Mahlera atraitne **Wentspili,**
fshilu-fabrika „Karlshtite“ ihpafshņeeze.



Afawdamees uf augshoju sludinajumu, man ir tas
gohds, zeen. publiku un manas gohdajamas fundes Rīgā un
tash aplahrine uf tam usmanigus daribt, ka es, pehz lugo-
shanas eefahshchanahs bes mana lihohshiniga glahsneetu-
amata ari fshilu-aneeki ar baltu ruhtu-fshilu if glahshu-fa-
brika „Karlshtite“ etafshshu un kairu apfshelshanu tihpat lee-
lumā tā ari masumā par fabrika zenahr ihpildishu un ap-
fshlohs to man lihoh fshim dahwatu ustizibu ari fshai jaunā
anekle ihpildibt.



Laipnigus apfshelshumus lihoh ar zeenishanu

Aug. Kehler,

Peterb. Ahr-Rigā, leela Smilshu-relā Nr. 19.

9 darba-firgi,

16 peena-lohpi,

firgu-leetas, darba-wahgi, ragawas n. t. pr
tils 21. April Meiermuischa pee Zeshim ustrupe
pahrohdas. 1

! Walmeeerā !



Teel fen ihflla-
metee

ehrgla arkli

ir ar maju fshar-
pibu pret Rīgas

zeneem dabujami 2

N. W. Müller,

materialu prezu, wihnu-, fshirtu- un pehrnju-bohpe
bijufcha meefneeta Zaa k. namā Nr. 90. 2

Smehde

9 werstes no Rīgas, Kumpa muischa uf Lubahnes
zeka ir no Jurgeem šoh. g. uf renti atdohdama.
Zapeeprafa Kungu-relā Nr. 14, bohde.

Wifeem lauzineekem, lam ir fshaujami rihti,
fshoju, ta nemu preti preeksh islahpishanas tih-
pat fshaujamas rihkus tā ari fshujamas ma-
shines, un ihparu kairu apfshelshanu ustizami.

Wans dshwofhtis atrohshahs Waff. Ahr-Rigā, leela
Smilshu-relā Nr. 68. Bifu-tafshitajs **Rosenberg.**

Pahris bruhketu krehshu fshiras,
kas ari preeksh fshurmana derigas,
tā ari weenti Kungu fedli ir lehti pah-
rohdami Rihshu-relā Nr. 11.

Ram patiftohs

jeb wajadseim Kreewu walodas farunafshanā jeb
Kreewu rafstohs ihfā laika weillibu fshneegt war drosh-
fshi 6 nebeku laika bes labahm fshoblas-grahmatahm,
tikal weenigi ween pehz labdas dshwas runafshanas-
metodes to weegli faprotami un ustizami eemahzi-
tees. Klahatlas finas Dfirmawu-relā Nr. 50.

Masa dshju-bohdē

pee agrakeem Zukfu-wahrteem Nr. 175 peedahwa
Krensburgas adamo-wilnu, baltu un pelehfu, par
120 kap., mahz, zeshir mohs un Gohelin-wilnu wi-
fās pehrwēs par 8 kap. lohri, Hanschides un Ludwiga
adamo bohmiwilnu, 2 pehrwu janku adamo bohmi-
wilnu un 2 pehrwu janku pufwilnu.

Maspufka ir pahrohdama pee we-
zafm uguns-dfirmawahm
Jaunā-relā Nr. 85.

Saflanka muischa

4 wersti no Rīgas pee Rīgas-Golderejas un Rīgas-
Lufuma dshfshzeka fshanzjas „Sassenhof“ teel femes
gabali uf dshutu renti isdohti. Tapat ari lee-
las labi eeriktees damf-fudmalas, fur ari war
weegli eeriktees tahbu fabrika, ir ihfrentejamas jeb ari
pahrohdamas. Klahatlas finas turpat pee muischas
waldbishanas un Rīgā B. G. Schnalenburg tunga
fautori, preti birshai. 3

Stahw preeksh pahrohdshanas

mahja

ar eerikteeu bohbi un wihnuš un ruhmi preeksh 10
firgeem Kohshu-relā Nr. 7, turwu pee fara-fpitateem.

Winu dshjas u. auschamohs deegus
wifas fortes pahrohdoh ihfhi lehti 10

Dichon Saffenberg,

Kungu-relā Nr. 12, ee-eeeshana no Zuhlu-reelas.

Jauna mahja

ir ar labu normafshanu pahrohdama Peterb. Ahr-
Rigā masā Mironu-relā Nr. 4, pee Zeshaba kapeem.

Zeribas beedriba

fwinechs sawus 2

10. gada-swehtkus

1. Mai šoh. g. Jonatana beedribas namā, ar dsh-
dafshanu un danzofshanu. Beedru kungeem mafsa
30 kap., beedru dahmahm 20 kap. Bebeedru k.
mafsa 60 k., dahmas 40 k.; wifu 4 Latweefshu bee-
dribas beedri war dalibu nemt par beedru mafsu
pret beedribas fshmu usrafshidshanu. — Geshafsums
pulfst. 4 pehz pufdeenas, beigahs plfhi 3 no rihta,
fahle tohp fshgata pulfst. 4. **Preekshņeeziba.**

Swehtdeen, 24. April buhs Latw. beedr. fahle

pufu-balle,

ifshikota no Rīgā. Latw. ladar. beedribas. Ari ne-
beedreem brishw nahli. **N. E. S. Komiteja.**

Jauns putnu-funs

wehl nemahzihis, no Bezeru fortes, gahshafarkanā fwal-
wā, flimige uf azim, ir no Binku muischas uf Rīgu
nashohs nolshihts uf Kalnazeema leelzeta. Suni war
nobohi pret 5 rubl. patezibas algu waj Rīgā Su-
worow-relā Nr. 23 pee Jafob Gel k. jeb tita galā
Stabufch k. wihnuš, jeb pee Rīgas pilshfshas mefcha-
farga Wikela Regidina. No pirkshanas lai fargahs!

10 rubl. patezibas algu.

Merz mehnesi 1874. gada, tika zaur pahrfshati-
shanohs no Begehmuischas wezas mahjas poh-
ruscha dubulstshohru flinte, ar itin ihfeem fshohbreem
ihfremta. Labas pufes fshohbris drufzin resnals
neka kreifas pufes. Kas par to flinti flaidras finas
jeb usrahbidshanas bohoh, dabu augshā minetu pate-
zibas algu ismafshatu Rīgaines papirbu fabrika no
H. Sarring. 3

No polizejas atwehshis.

Peelkums pee „Mahjas weesa.“

„Waldbas wehstnesis“ pasneef schabdu

Wisangstako manifestu.

No Deewa schelastibas

Mehs Aleksander tas Ohtrais,

Keisars un Patwaldneeks pahr wiseem Kreeweem, Pohlu kehniensch, Piau
semes leelfirsts u. t. pr. u. t. pr. u. t. pr.

daram sinamu:

Wiseem Mufsu ustizigeem pawalstneekem ir sinama ta dshwa daliba, to Meh's arweenu nehmuſchi pee ap-
speesto kristigu kauschu liktena Turzija. Wianu buhſchanu pahrlaboh't, un drohſchiba eegroh'siht, to libds ar Muns
ari wehlejahs wisa Kreewu tauta, kas issazijusehs tagad gatawa buht preeſch jauneem upureem, lai kristigo kauschu
likteni us Balkana pufſalas waretu atweeglinah't. Mufsu ustizigo pawalstneeku asinis un manta Muns arweenu
bija dahrgas, Mufsu wisa waldbichana dohd leezibu pahr Mufsu paltahwigu ruhpeſchanoh's, Kreewijai pafargah't
meera ſwehtibas. Schi mufsu ruhpeſchanah's Muns palifa ari pee noscheh'lojameem notikumeem, kas Herzegowina,
Bosnija un Bulgarija notika. Meh's eefah'tuma nolikam Sew to mehrki, zaur meerigah'm islih'gſchanah'm un zaur
weenprah'tibu ar tahm Muns apdraudsetah'm Giropas leelwalstim panah't pahrlabojumus Auſtruma kristigo kauschu
buhſchanā. Meh's diwu gadu laika ne-efam apstah'jusehes, pehz tam zenstees, Turzijas waldbibu (portu) peedabuh't
pee reformu peenemſchanas, kuras buhtu derigas, Bosnijas, Herzegowinas un Bulgarijas kristigoh's apfargah't pret
jureenas pahrwaldibu ſawwakibu. Scho reformu ispidbichana bija ſenaku peenah'tumu wajjadſigais auglis, to
Turzijas waldbiba (porta) wifas Giropas preeſchā ſenak bija ſwehti apfoh'lijuse. Mufsu publiki, no zitu waldbibu
ſawweenoteem diplomatijas praſijumeem atbalsiti, naw pa tam pee wehlejama mehrka weduſchi. Turzijas waldbiba
(porta) palifa negroh'sama eelſch ſawas ſkaidri issazitas pretoschanah's pret jeb kuru eefpehzjigu apgalwoſchanu preeſch
ſawu kristigo pawalstneeku drohſchibas un atraidija Konſtantinopeles konferenzen's ſpreedumus. Weh'ledamees, wifus
tik eefpeh'jamus islih'gſchanas libdseltus ismeh'ginah't, lai Turzijas waldbibu (portu) waretu pah'rleezinah't, Meh's zitah'm
waldbihah'm likam preeſchā preeſchlikumu, ih'pafchu protokolu ſaſtah'diht, eelſch ta tohs ſwarigatoh's Konſtantinopeles konferen-
zes noſazijumus (ſtipulazijas) usnem't un Turku waldbibu usaizinah't, lai ſchim tautſtarpigam aktam peebeedrotees, kurfch
Mufsu meerigu praſijumu ahrigatoh's roh'beschas apſih'me. Mufsu zeribas naw peepildijufchah's, Turzijas waldbiba
(porta) kristigas Giropas weenprah'tigai wehleſchanai nepeesch'lihra nekah'du paklausifchanu un nepeebeedrojah's teem proto-
kōla buhdameem noſazijumeem. Tā tad Sawu meera-mih'lestibu libds beidsamam isleetajufchi, Meh's zaur Turzijas waldbibas
(portas) uspuh'sdamoh's ſtuhrgalwibu atſih'stamees Sewi par peespeesteem, pee eefpehzigakeem libdselkeem kertees.
To pagehr taiſnibas ſajufchana un Mufsu pafchu gohdibas ſajufchana. Turzija zaur ſawu pretoschanoh's Mufhs
pee tah's wajjadſibas peespeesch, lai pee kara-eeroh'ſichu waras keramees. Pilnigi pah'rleezinati no Mufsu leetas
taiſnibas, Meh's, paſemigā ustizibā us ta Wisangstaka palih'dſibu un schelastibu, paſludinajam wiseem Saweem ustizigeem
pawalstneekem, ta tas laiks ir nah'zis, to eelſch Saweem wahrdeem bijam pareh'sejufchi, kuru wisa Kreewija weenprah'tigu
atbalsi atrada. Meh's issazijam to nodoh'mu, patſtahwigi strah'dah't, kad Meh's to par wajjadſigu atſihtum un
Kreewijas goh'ds to praſitu. Deewa ſwehtibu preeſch Mufsu duhſchigeem kara-pulkeem peesaukdami, Meh's wineem nu
efam paweh'lejufchi, Turzijas roh'beschās ee-eet.

Doh'ts Kiſchinewa tai 12tā Aprili ta Kunga tuh'ſtoſch' aston'ſim't septiadesmit septitā, Mufsu Waldbibas
diwdesmit treschā gadā.

Originalis ir no Keisariskas Majestetes Wisuangstaki parakstih'ts:

„Aleksander“.

Nebergeris.

Stahstis is Amerikas wehrgu dshwes.

Stahditajs un wina meita.

Apakšch seededamahn puku-wihlfnehm, kuzas kahdas lepni buhwetas mahjas rinki eedamo balkoni puschloja, sehdeja smalkas rihta-drehbēs gehrbees wihrs, kas wareja kahdus peezešmit gadus wežs buht; bet deht ta pleziga auguma un labas weselebas, kas winam bija, winšch wehl itin spirgts isfkatijsahs. Wina waigs, ko plata panamazepure apehnoja, nebija gan nekahds nejaukais, bet tajā bij lafama lepna zeetfirdiba un weenaldsiba, kahdu jo beeschi pee tahdeem zilwekeem mehds atcašt, kuzi zaur nepeekusdamu dshifchanohs pehz bagatibas, dšitakahs dshiwes-peeča juhmas ir saudejufchi. Winšch dšehra it lehnahm is kristala tafes karsto deenwidus dšehreenu (kassju), flatijsahs ar patifšchanu us brangi degofcha hawana-zigara šmaršchigajeem duhmeem un pa starpahm ari pahrlaida azis pahretahli preekšch wina isplehdamohs rihschu-lauku, us kura labs puhlis nehgeru degofchā pudšeenas šaulē, no usrauga afahs pahtagas bihdamees, weenōs šweebrōs strahdaja. Winšch beidsa šawu zigaru pišpeht, pahšweeda galu pahre balkona lehnehm un nehma atkal jaunū. Winam truhka eedešimajama, tadeht winšch flatijsahs pehz kahda nederiga papihra, bet tahdu ne-atradis winšch nopleshfa nupat atnahlfufchahs awiſes stuhri un to šalohzijs ar sehrohziinu aišbedšimaja un no jauna eepihpeja.

Winšch eefahla awiſi laſihti, bet lihds ar to wina waigs pamafam aptumšchojahs, it kā winšch kaut ko nepatihfamū buhtu uskehriš, un kā rahdijsahs, tad zaur to winam zigariš ari wairš tik labi negribeja šmekeht kā pirmak. Ta galu sohbōs šalohdis winšch awiſi nošweeda, bet kahdu azumirkli eekšchki gi zihnidamees winšch to atkal fašehra un to gabalu steigdamees zauri islaſija.

„Tē nu ir atkal tā weza teika nodrukata“ winšch arweenu wairak peeri šakrankodamš teiza, „kas zilweku kahrtahm un dšimūmam grih rohbesčas atnemt, eeteikt, ka wiſi weenlihdsigi un ka melno ſugai wajagohht tahdas paščas rektes kā baltajeem — ka wehrgu andele nezilweziga! Vai winu pikis! — Es dohmaju, ka tee rakšitaji ir wiſi negudri, tahdas dumjibas šarakštidami. Es waretu duſmās noſmakt, ja man par winu dumjibu nebuhtu jašmeijahs!“

To ſazijs winšch ar duhri warigi us galdu ſita, tad gribeja šmeetees, bet šmeekli winam kalla aiškehrahš, turklaht winšch awiſi weenā kamolā faberšis apakšch galda nošweeda.

„Waj papinšch ſliktas ſinas dabujis?“ tā kahda behrniga, ſmalka balšs no preezigeem šmeekleem pawadita, prašija, „kas tad ihsti taiš dumajās awiſes ſahw, ka Tu tahs laſidams arweenu faškaites? Warahdi man ar!“

Runataja bija jauna meitene ar melneem, kupleem mateem, kura zaur wakejahm glašchu durwim ar weegleem, ſlaikeem ſohseem us balkona iſnahza. Tehwam šawu daito, mihligo behrnu eeraugohht pahrgahja wiſas duſmas, bet kad meitene taiſijahs faburseto awiſchu-lapu uſnemt, tad wina waigs peenehnia atkal pirmējo tumšcho isfkatu un winšch meiteni atturedams ſazija: „Vai ſahw, Hariet! Tur naw nelas preekšch Dewis. Preekšch laika kawelka Dew pašchai ir tahs jaunakahs un labakahs grahmataš, klaweeres, puķes, putni un tuhlftoſch zitaš leetas. Tadeht Dew zeefchi noſaku, tahdās leetas nemaiſites, kuzas

ahrpuſ' Tawas rohbesčas ſahw! — Šij', eij' ſawā iſtabā un nekawe mani manās dohmās ilgaki!“

Šariete atſahja awiſchu-lapu, noſtahjahs tuwu preekšch ſahditaja un galwinu kratidama ſazija: „Paw', Tu wehl arweenu dohma, ka man wehl behrna prahts un ka neprohtu par leelalahm dshiwes wajadšibahm lihds ſpreekt. Un waj Tu teeſcham dohma,“ wina ſmaididama tahtak runaja, „ka es nemas neſinu, kas arweenu taiš awiſes ſahw, kuzas no ſeemeleem pee mums atnahl? Es ſinu wiſu un es Dew to tuhdat teiſchu, Tu redſeſi, ka tahda mulke nemas ne-efmu kā Tu mani turi un us preekšchu ari man ſawā weetā atlausi kahdu wahrdū teikt. No weenas leelas parteijos,“ wina eefahla ſahstihht, „kura par to gahda, ka melnajeem wehrgeem, kuzas kuptſchi no Afrikas us ſcheijeem atwed, tiktu tahs teeſibas peeſchirtas, kas ir baltajeem, awiſes arweenu atrohdašs aprakſti, kuzi peerahda, ka melnajs eſot tahds patš zilweks kā baltajs. Winam eſohht ſirds, kura tikpat dšiti ſpehjoht ſajuſt, ka baltaja ſirds, un Deems eſot winu tapat kā balto zilweku us dshiwes preeku un ſwehtibu radijs. Šchi parteija tahtaki ſawōs rakšōs noſohda wiſus wehrgu kuptſchus, kuzi pehz nandas dshidamees un wiſus kriſtigus tikumus ar ſahjahm mihdami nehgerus ſapehrt un tohs ſchē preekšch gruhiteem darbeem par wehrgeem pahrdōd. Wina ſcho zilweku andeli tura par to wiſureebigato leetu. Par ſauju ſelta-gabalu teekt dehlš is mahtes-rohkahm rauts, ſeewa no wihra ſchkirta un zaur to tahs ſwehtakahs ſamilijas ſaites ſarauſtitas, un zilweka diwehſele tal eſohht no Deewa zehluſchē, tadeht wiſas paſaules mantas newarohht weenu weenigu diwehfeli uſſwehrt. Nu paw', waj ne-efmu labi mahzita?“ wina gawiledama pabeidsa.

Brihidamees un ar platahm azim ſahditajs us ſahstidamo meiteni flatijsahs un kad ta jaw ſen bij runahht beiguſi, winšch wehl arweenu tai ſiſhiwi azis flatijsahs. Wina eefahla noſarikt apkerdamahs, kā warbuht par dands ſazijufe, zaur ko ſahditajs walodu atdabuja: „Šariet!“ winšch tai bahrgā balši uſſauza, „Šariet, no ka Tu to wiſu ſini?“

„No ka tad nu zita kā no ſawa ſlohlotaja Wilmota kunga?“ meitene druſku ſabiſjuſehs atbildeja, „Tu taſ ſini, ka winšch ari Tawās awiſes lafa. Wilmota kungs ſaka, ka ſeewai ari tahdās leetas wajagohht mahzitari buht un tadeht winšch man ir dands is awiſchm ſahstijis un ihpaſchi par ſcho leetu winšch man plaſchi isfkaidroja.“

„Ah!“ ſahditajs atnemdamees iſſauzahs, „to jaw es ari gandrihš dohmaju. Tagad eij un ſauz Wilmota kungu ſchurp! es ar winu par ſcho leetu ari kahdu wahrdū runaſchu.“ — Šariete aiſgahja. — Wina palika druſku nemeeriga, waj nu tehwa duſmigu waigu atgahdadamees jeb dohmadama, ka warbuht deefgan prahtigi ar winu nerunajufe.

Stahditajs palika dšitās dohmās. Pehz maſa brihtina iſnahza us balkona jauns glihti gehrbts wihrs, kura isfkata un iſtureſchanahs tuhdat parahdija, ka winšch bija kreetni mahzihts. Weegli paleezees winšch atſahjahs un waizadams ſahditaju uſfkatijsa.

„Peeſchſchatees Wilmot!“ ſahditajs wina ſweizinaſchanu ſanehmis ſazija, „es ar ſums gribeju pahre weenu leetu runahht, pahre kuru, kā es dširdeju, ſuhs aplamas dohmas turat.“ „Ja ſums patiktōhs man kahdas kluhdas peerahdiht, lai

tas ari laut kahdâ leetâ buhtu, tad es Zums lohti pateiktõhs!" flohlotajis weentecõigi atbildeja.

"Nu tad jaw mehs drihs tikfam galâ," stahditajis lepni atbildeja, "bet eelam mehs us pašchu leetu nahkam, man Zums jafaka, ka us preekschu Zums gan deretu par tahdam leetahm ar ziteem aprunatees, pirms Zuhš tahš teem aplam isskaidrojat, kuxi Zuhš audsinašchanâ ustizeti."

"Es ne-atminõhs, kahdâ leetâ es tahdu aplamibu buhtu warejis padaribt!" Wilmotâ šchaubigi atbildeja.

"Nu gan jaw tuhdat atminefatees," — stahditajis smeedamees atbildeja, "šakāt man jel, ko Zuhš dohmajat pahr wehrgu andeli?"

Tagad jaunais flohlotajis gan noprata, zaur ko winšch fawa fainneeka nepatikschanu bij eemantõjis, bet lai winšch gan nemihleja nepatikschanas peedšihwoht, tad tomehr winšch nebija tas whrs, kas fawu par ristigu atšihito un weenreis issajito wahrdu atnehma, tadeht winšch stahditajam meerigi atbildeja: "Zeru, ka Zums šchai leetâ warešchu pilnigu atbildi doht. Šho zilweku andeli es turu par leelu kauna leetu un pehz manahm dohmahm baltee zilweki zaur to fewi waren wafemõjahš, tadeht man gaušchi janõšehlo šchini par brihwu isslawetâ semē tahdas leetas redseht. Es drohšchi zeru, ka katriš, kas Deewa rakstus un zilweku wehrtibu daudš mas apdohma, ar mani buhs weenâš dohmâš. Jo waj gan wehl war buht reebigata leeta neta zilweku ar meesu un dwehšeli kaspinaht? Un waj tad nehgeris tadeht naw zilweks, ka wina ahda ir fawadaka krahsâ neta muhšija? Es gan ne par wifahm pajaules mantahm to atbildeschanu us fewi nenemtu, kahdu tee dwehšetu andelmani usnemahš, katra gadu pa šimtoem fawus drahtus — jo preeksch Deewa ir wiš zilweki weentihds — rihšchu un zukura-lauku ihpašchneekem wahredohdami. Šakat pašchi, waj tas naw pret wifem Deewa un kristigu zilweku eestahdijumeem, ka šhe faweenotâš Seemel-Amerikas brihwawstis tohp gandrish šchetri milijoni zilweku kâ lohpi ar pahtagu pee darba dšihiti un zaur to neween wiru meesa pamajam nakauto, bet ari wiru gars un dwehšele jo prohjam tumšibâ patureti? Waj Zuhš dohmajat —"

"Deesgan, deesgan!" stahditajis nepazetigi eefanzahš. "Ja zis kahds tikai puš no Zuhš nupat išteikteem wahrdeem dširdetu, tad Zuhš buhtut nelaimigs zilweks. Zuhš pašchu labuma deht es Zuhš par fawu mahjas flohlotaju netaš nebuhtu peenehmis, ja Zuhš man šchahš fawas dohmas preeksch tam buhtut issajijusch; jo Zuhš jaw pašchi to it labi warat šaprašt, ka ar šchahdam dohmahm šhe pee mums Deenwidus-Karolinâ newar tahti tik. Tagad wifmasaki ir man labi ja apdohmajahš, waj es tahdam zilwekam waru fawu behnu audsinašchanu ilgati ustizeti, kas to šarpibu šarp nehgeri un balto ne-isschē; tadeht peeskaitat to wainu tikai šchai leetai kadeht es Zuhš fataru ar manu familiju no šchahš deenas par pahbeigtu eestatu. Weenu podohmu es Zums gan us zetu lihds dohtu: Sargatees ar laut kahdu tahdâ wišē runaht, kâ Zuhš to nupat ar manim darijat, jo muhšu pušē ar nehgeru-draugeem ihši aš aweetahš. Tahdus ne tik ween ar darwu nošmehre un tad kahdu pehdu angšâ spalwu bahni apwalstītus ar gawilešchanu zaur wilešetas eelahm nef, kur tohs no wifahm pušehm ar fapulišcheem ahboleem un ohlahm apmehta un pehdigi labi nopehritus walâ paloišch; bet zitu pat fadēšina, ja ir dširdēhs, ka tas kahdam wehrgam pee behgšchanas pa-

lihdsējis. Tas lai tad nu Zums ir par beedinašchanu, — un nu eijat ar Deewu!"

Šchee wahrdi Wilmotam bij kâ pehšona špehrene, jo winšch nebij dohmajis, ka šchi faruna waretu tahdu galu nemt. Winšch gan šinaja, ka šhe Deenwidus-Karolinâ tapat kâ wišõš zitâš wehrgu-prowinžes, katriš wahrds, ka kahds kahdam wehrgam par labu issajija, wehrgu ihpašchneekem nepatikschanas darija, bet winšch ne pa šapneem nebij dširdējis, kâ zaur to pat breefmas waretu zeltees. Winšch bij tikai preeksch kahdam nedetahm pee bagata stahditaja Eliota atnahjis. Studēereschanu angšškolâ pabeidšis, bet tuhdat newaredams peenahzigu weetu atrašt. winšch bija nometees Senlui (Saint Louis) pilššehitâ un pagaidam ar mušklas mahjischanu darbojahš, kur stahditajis bij ar wiru eepafinees un wiru par fawas meitas Harietes un fawajunaka dehla Benedikta mahjas-flohlotaju peenehmis.

Winam nu gan bija gruhti ap širdi. ka winšch zaur fawu ne-apdohmigo runu bij fawu weetu pajaudejis, bet to atnemt winšch wairs newareja. Winšch tagad it labi noprata, ka winšch pee wehrgu brihwibas ne to wifmasako nešpehja isdaribt. "Kas mani gan špeeda fawas dohmas tik gaischi atklaht?" winšch pee fewis šajija. "Man tal waijadseja fawa pašcha labuma deht gudram buht! — Ja es šwešchumâ tohp laišnigi usnemts, waj tad man gan no pateizibas labaki nepeenahkahi tahm tur buhdamahm eerašchahm un cerikteh m padohtees, neta tahš pehz fawahm dohmahm pahšpreest un apšmehdēht? Nabagu wehrgu likteni es tal newaru laboht. Al tawu dumjibu ko nu eefahšchu?"

Winšch ušlubloja mahjas kungu, bet atrada, ka tam wehl arweenu bija tas pats nemihligais un nepee-eetamais waigš, tâ ka winšch wairs ne-udrošchinajahš pimejo runu ušfahšt. Sawas širdš-juhtas nelikdams manih winšch ušzehlahš un balsonu atšahja.

Wina-širdš balšš tam šajija, ka winšch taišnigi runajis un wehl reis wifu ihši pahrdohmajis winšch atšina, ka winšch pats fawai wehrtibai nekahdedams pawifam newarejis zitadi runaht.

Zaur durwim istabâ ee-eijoht Hariete wiram nahza preti.

"Wilmota kungs, es wifu dširdēju, ko mans tehws us Zums teiza," wina nosardama kufu šajija, "bet Zums naw waijadšigš to tâ pee širdš nemt. Es apnemõhs tehwu peerunahš ka winšch Zuhš wehl paturehs. Bet es Zuhš kuhdsu, us preekschu ar tehwu nelad wairs tahdâš runâš ne-eelaistees, tapa ari wifam is zeta eet, kas pee Zuhš darišchanahm nepeceder. Waj Zuhš gribat man to apfohliht?"

Wilmots mišligo meiteni ušskatija dohmigi un it kâ few waižadams, waj šchim agri un jaw tik pilnigi attihšijusch behnam wehl pawifam kahdas audsinašchanas waijadsetu? Es gan wina flohneezes wahrdi wiru patihkami aiskahra, tad to mehr wina pašjuhtiba wiram ašleedsa teem pallaušiht; kâ deht winšch tai mišligi bet nopeetni atbildeja: "Man ir šchē jaunlunde, Zums šajih. ka es Zuhš laišnibu šchini leetâ newaru peenemt. Zuhš tehws man fawas doharas tik gaisch isteiza, ka šchaubischanahš pawifam wairs ne-atleek. Zums behnu weetâ ari nepeekristõhs tehwa zetai nodohmai preti šahtees un Zuhš ašluhgšchanahš man, Zuhš flohlotajam, buhtu par ar wainošchanu. Es Zuhš tapehz gaušchi kuhdsu, ismeteet kah dohmas no prahta, par mani laut ko tehwan peemineht. Es esmu to šarpibu deesgan pilnigi nošahritis, kas šarp manahm

un Zuhfu tehwa dohmahm walda, un tadeht no pratis, ka fchir-fchanahs preefch mums wiseem ir tas labakais lihdselhis."

"Wilmota kungs," Hariete ar azis mirdsofchu afaru fazija, „nerunajat jel fchahda balif. Al ta ir ta mahzita un auksta maloda, kahdu es muhju fapulzes deesgan dabuju klauftees, kuras flana gan auzis glauda, bet kuras swars garu un dwehfeli no preefch. Es esmu eeradufe manai firdsbalfei pallau-siht, tadeht es juhtohs eewainota, kad man tahdi peenahlumi ja-ispilda, kuzi tikai preefch pafaules par derigeem istradahs, bet kuras firds tikai par tahdeem pinekfeem eeranga, kuzi katru brishwprahligaku eedohmajeeenu nofchrauds. Waj tadeht Zuhfu peenahlums gan neubhtu, fche palikt un weenai pehz atfihfchanas un pamahzifchanas kahrodamai dwehfeli kahdu datu no Zuhfu bagatahmfi nafchanahm preefchirt? Pallaufeet, Wilmot, un wifs buhs atkal labi. Zuhf ar fawu zilwezigu dohmu is-fazifchanu ne-efat pelnijufchi no fawas weetas iftumti tapat!" —

Wilmots bija dsitaks dohmās. Winfch staigaja pa istabu no weena gala lihds ohttram un wina waiga nemeeriba israhdiija, ka winam bij geubti pee gala nodohma tilt. Winfch ari bija ehrotā stahwolli! Winfch dohmaja, ka winam tā gan buhtu weegls usdewums, ja winam buhtu brishw fcho ar bagatahm gara dahwanahm apdahwinatu meiteni pehz fawas firds-apfinaas, bet ne pehz winas tehwa dohmahm mahzih; bet turklaht winam nahza prahda, ka pehz fawas apfinaas mahzidams waretu atkal nepatiffchanas peedfihwoht, tadeht winam labaki patilabs fchirtees neta tahdas nepatiffchanas no jauna peedfihwoht.

"Tas wifs neko nepalihdi, Hariet," winfch lehnā bet weenteefigā balfi fazija, „man tomehr ja-eet. Ja Zuhfu tehws mani ari ar luhgifchanahm gribetu at-tureht, kas pamifam narw dohmajams, tad ari es no fawas apnemifchanahs ne-attahthohs. Manus pahleezinajumus es newaru pehz Zuhfu tehwa dohmahm grohsiht, tadeht mums arweenu strihds zeltohs un fchir-fchanahs buhtu nepeezefchama. Nedusmojat man par to, Hariet, un par wifahm leetahm nekaitinajeet wina zaur nepallau-sibu, jo es sinu, ka taifnibu fakohht winfch Zuhfu labumu greib. Zuhf ari arweenu newarat fawas firds balfi par peenahlumu tureht. Ihpafchi fchini pafaules-dakā, tur tikai ah-rigas eeriktes par peenahlumu tohp atfihstas, Zuhf daudstreiif peedaustohs, ja Zuhf weenigi pehz fawas apfinaas daritut. Ne iklatram isdohdahs deesgan agri fawā muhschā pee tahs atfihfchanas nahkt, ka fche wirs nabagahs pafaules ir dauds leetas maldigas un nepareifas. Kas pareifs un pateefs ir, to mehš wif til tad pilnigi atfihfim, kad muhsu dwehfes tahs leetas luhthohs, kahdas winas ihsteni ir."

(Turpmat wehl.)

Egenija.

(Stātes Nr. 15. Beigums.)

Ku tad ar Deemu wif draugi,
Ar Deemu dahrgais mihlakais.
Ar Deemu mefcht, puku lauki,
Ar Deem', kas tu man audfinais.
Man jaraud karstas asaras,
Kad man no jums ir jafchirahs.
U nahz jel stundina, at nahzi,
Nobelis fcho wahgu dshiwibu;
Un manu garu meera fahzi
Nonef uf wina muhschibu.
Es gaidifchu to stundina,
Iv runahs es wais — — nepehju. —

Tā dseedaja Egenija fawā weentuligā istabinā. Wina atrada ari starp zitahm grahmatahm, ka weza leelmahte zaur luhku semē nolaida bihbeli. Tani nu wina lasija uszihligi un winas gars apmeerinajahs. Wina padewahs fawam liktenam, jo wina zereja, ka tatschu reis wina tikschoht atpestita. — —

Tā nu bija diwi gadi jaw aishgahjufchi. Weza leelmahte nogrima arween dsitaks dohmās, palika arween bahlaka, arween wahjaka. Ar breefmahm wina redseja, ka winas gals ir klah nahzis; wina palika arween nemeerigala, jo tahs dohmas, kas par Egeniju gahdahs, nedewe winai meeru. Par walti Egenija gaidija weenu un ohtru rihtu, kas winai ko ehst nefihš. Peenahza ari trefchais rihts, bet wehl nekās nerah-dijahs. Pahrbihjufchs un it tā ahprahda krita wina fawā gultā, kuzi wina til ilgi ar rohkahm un kahjahm dauzijahs, kamehr winas fpehki fahka sust. Wina pakrita bes famanas. Tapat tā tai tumfchā pagraba, tā ari bij flaitajahs pils istabās. Weza leelmahte bij lohti flima palikufe. Diwi breefmigi gadi bij pagahjufchi, kamehr jaw tas nofeegums winas firdi graufa. Tu esi fleplawa, tu esi fleplawa, tā fauja warena balfs winas firdi. Wina rakstija fawam deklam: „German, Egenijas deht nahz pee tawas mirdamas mahtes!“ Bet weza leelmahte newareja wais nogaidiht Germana atrahlfchanu. Wina pawehleja ap pufnakti wiseem fulaineem winas atstahht un gahja uf to luhku, kas uf Egenijas dshiwolli weba. Wina bij til ko to luhku attaisijufe, kad wina bes famanas pee semē krita. Diwas stivras rohkas fagrahba wina, nonefa wina istabā un eelika gultā. Tas, kas wina gultā nolika, bij Germanas, kas ahtri bij atstaidsees un fawu mahti tahda buhfchanā atrada. Bet nu greefahs wina dohmas uf to luhku, un fchah-fchalahs pahraehma wina, dohmajoht, ka warbuht Egenija tur eeflehgia. Winfch kahpa semē, winfch eerandfija gultu — Deems debefis — winfch eerandfija fawu mehredinato Egeniju. — Egenija bij wehl dshiwu, — wina dsirdeja Germana balfi — wina atwehra fawas azis. Germanas dewa winai druflu wihna un tad wina uf plezeem nemdams, usnesa pee deenas gaismas. Winfch apgehba wina ar jaunahm drehbehm, dewa winai ehst un tad winfch gahja pee fawas mirdamas mah-tes. Ta bij no fawas apgihfchanas atmohdusehs un redse-dama Germani nahlam fauja: „Es esmu fleplawa, es esmu Egeniju dshiwu aprakufe.“ Germanas peegahja pee winas un fatwehra winas rohku. Bet til ko flimneeze to gredfenu eerandfija, kas uf Germana rohkas bij, kad wina brehza: „Kur tu to gredfenu nehmis?“ „No Egenijas,“ Germanas teiza. „Al Deems!“ flimneeze runaja, „es esmu manas mahfas meitu nokawufe. Egenija ir manas mahfas meita. Wina ir mirufe. Mana mahfa prezeja kahdu gehgeri no semas kahrias, par to mehš wina atstuhmahm. Til to gredfenu wina dabuja par peemiru. Wina aishgahja, neweens nest uf kureen. Egenija ir winas meita. Es fawas mahfas meitas fleplawa.“ „Bet Egenija ir wehl dshiwu,“ Germanas teiza fahru durwis atwehdams, pa kuzahm Egenija eenahza. „Manas Deems!“ tas bij wezas leelmahtes pehdigais wahrds. Wina krita gultā atpatat un bija noht. Wina aishgahja uf muhschibu, Deewa fohda trefhla preefchā.

Tagad wehl peeminu, ka Egenija palika Germana feema. Nekahdas behdas wina dshiwu wais ne-appehdinaja. Wini dshiwowa laimigi ar maso Lilliu, lihds nahwe winas debefis nonefa. Egenija bij to dshiwibas kroht mantojufe. — —

Otto N. Wiegandt.

Gradi un seedi.

Rohkas-gresnumms.

Rohkas-gresnumi deesgan angstu stahwolkli mohdē eenehmufchi. No aprohtscheem (rohku rinkeem) un gredseeneem ir jaw wezas deribas grahmatas (bihbels) jaw minejufchas. Pee Romneekem agrakōs laidōs gredseni bija til tehninu, dseefmineeku un augstmanu rohka. Jaw wezee Ebreefchi tureja gredsenus par leelu stahki. Wehlaki ari zehlahs sehgeku-gredseni un til tahdi tohs walkaja, kas daschadu amatu un fahrtas dehl tika zeeniti. Tā par veemehru pahwestis nefa sweijneeka gredseni, par peeminu agrakam apustula Behtera amatam; ari bislapi keel pee pagohdinafchanas ar gredseeneem un fiksi apdahwinati.

Ihpafchi eewehrojams ir laulibas-gredsens, kurfch no Indijas ir zehlees un jaw agraki pee wezahn Germanu tautahm bija gredsenam fawa nosihmeschana. Sawa pirmā eefahlumā gredsens til bija kahda schnohrite, ko ap pirftu apfehja.

Par rohkas-gresnumu ari zimdi nofauzami. Agraki zimdus walkaja rohka til par apfargafchanu pret aukstum un seemneeki wiaus ir isgudrojufchi. Jaw wifu wezakōs seemneeku stahstōs ir zimdi peemineti. Wezu Greeku un Romneeku deewekleem ari efoht bijufchi zimdi rohka, tā tad ir zimds no seemteem us tahleem deenwideem pahrgahjis.

To paschu ari war faziht no musehm (rohku filditajs, kur dahmas fawas rohkas eebahsch), jo no tahm jaw minehts 814tā gadā kahdā grahmatā un ihjeem wahrdeem fakohht, muse naw wairak nefas tā kahdas drehbes-jeb ahdasgabals, ar ko rohkas apfedi un filda.

Ka zimdi jaw widejōs gadu fimtenōs wispahri ir bijufchi, tas ir sinams. Zimds ari peeder pee pilnigas brunineeku apbrunofchanas un wina nosweefchana bija usajzinafchana us dueli (klaufchanahs starp diweem). Ari bislapus un abtus reds ar zimdeem us wezahn bildehm nobildetus. Wifu wairak widejōs gadu fimtenōs til nefaja zimdus, kad pa zetu gahja; bet kad nahja istabā, tad nolika zimdus un zepuri.

Wezee Romneeki fawa fulta gaisa deht atrada zimdus par nederigeem; wini nehma weefibās preefch atdissinafchanas kristalu lohdes rohka. Wehlaki ari nehma shtara (dsintara) lohdes, bet nabagafeem wajadseja ar glahschu lohdehm peetift. Muhfu laidōs to weetu iswilda feeweefcheem wehdeklis (Vācher); ari schis dara fkatitaja azis us flaisio rohzinu usmanigas, kad tilai tas nepatifikamais zimds nebuhtu.

J. Behrsinufch.

Wihlo Tahmneek!

Buhs jaw labs laizinfch pagahjis, kamehr ne-efam tilufchees; bet ko lai dara, dsita sneega dehl bija gruhuma deesgan ar isbraufchanu, tadeht nu waram atkal pee filtas pawafara faulites to teefu wairak patreektees. Tu jaw fini, kad laiks fahf nahkt us pawafara pusi, tad arweenu kas no jauna dsirdams: weens putninfch dseef schā, ohtrs atkal tā, bet kas gan lai wifas dseefmas eewehro.

Kauj pikis wifas putnu dseefmas! es tew tatschu wiau reisu apsohlijohs pahr muhju apgabala frohga buhfschanu pasnoht. Kahda muhju eerikte pee tahs leetas? Na, tahdu jaw ohtru ne-atradisi. Lai gan frohdsneekam jazeefch fmaga nastā,

prohti leela rente, bet kas par to, mehs jaw pasihstam brahlisfu mihlestibu: kad weenam ta nastā par gruhu, tad lihdsenam to atweeglinahht, zil ween waram. Bet waj tad zitās leetas ari tapat. Gaidi ween! Tad greefcham kaschokam wilnas pusi us ahru. Kad jaw fwehtdeenās nahf, tad jaw mums tee leelatee preeki — kur? prohtama leeta, muhju paschu frohdsina. Kamehr jaunee wehl naw pilnigi eefahlfufchi walzeri jeb bitschku greeft, tad mehs wetfchi alafsch jaunajeem pirmee to zetu eerahdam, lai mahzahs un reds, ko gohda tehwi proht. Tā ari ir pee mums masa leeta, jo kad ari jaunee buhtu pilnigi fawu danzi eefahlfufchi, mehs laifcham til widu eefschā, usfaukdami: „Lai tilai wandahs!“

Raidu zelt, na, tas jaw ir muhju eedfimums. „Dohd tilgan islihdsinafees!“ Tas pee mums ir tas gohda wahrds.

Tā nu kahds pahraft par rekfinumu darijis un usdewis, ka wairs newar islihdsinatees, tad mehs prohtam ari winam parahdiht, kur zeetums stahw.

Noseedsneekam zeetuma durwis parahdijufchi, dohdamees apafak, bet kur? — us frohgu, lai nu noseedsneeks istaija labas magarinfchas par to, ka zeetuma durwis gan redsejis, bet zaur tahm naw eegrufhts tizis.

Tā tas ir gahjis un tā tur ees, lihds kamehr kai tumfibas muzai tahs shtipas nobruks.

Tawō

Seemzeetis.

Gradi ni.

Pee labklahfchanahs newaijaga dauds mantas un leela gohda, bet tilai gohdiga un peetiziga prahta. Dauds bagatee fawu dschwibas laiku pawada behdas, raisēs un firdschstōs; bet turpreti nabagi tuffchneeki, — juhtahs fewi laimigus — un ehd fawu gruhiti pelnitu rupju maiši lihgsfibā, bes behdahm un duf' faldi us fawahm zeetahm zifahm, kā us mihlftahm pehrlehbm. —

Kad tu bes wainas efi nelaimē kritis, tad newaidi un fehrojees pahrlieku; daudsreis tahda nelaimē ir tas zetfch, pa kuru ihsta laime nahf.

Par tuwaka nelaimi fmeetees jeb aplam preezatees, parahda dumjibu un besdeewigu nezilwezigu prahtu; bet no tuwaka nelaimes mahzitees few paschu no tam fargatees, parahda gudru prahtu.

Stahstinfch.

Kahds Muhamedanis tika laupifchanas deht pee teefas usfuhdschets. „Waj tu nesini Korana pawehli, kas faka, ka nedrihtfi dsihwu zilweku aplaupiht?“ teefnesis prasija. „Simu gan,“ Muhamedanis atbidseja; „bet es jaw wiau papreefchu nofitu un tad aplaupiju.“ G. Schmidt.

Atbildedams redaktehrs Ernst Plates.